

Poština plačana pri pošti Slovenj Gradec

Cena: 2,90 EUR

leto: XLIII | januar 2011 | številka: 1

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

Viharnik

15265/2011

• Gozdarstvo • Kmetijstvo • Veterina • Čebelarstvo • Zdravstvo • Lesarstvo • Šparovni kotichek

• Praznujejo • Ljudje in dogodki • Kultura, jezik in izobraževanje • Razvedrilo • Spominjamo se jih

Listnica uredništva

Marta Krejan

Dve leti nazaj se je Ida Robnik, takrat s tridesetletnim stažem urejanja Viharnika, odločila, da svojo funkcijo urednice preda v druge roke. Pa so se stvari obrnile drugače in je z Viharnikom in Gozdnim gospodarstvom Slovenj Gradec živela še dve leti, torej do izteka lanskega decembra, ko se je "večna mladenka" upokojila.

Najbrž ste opazili, dragi bralci in bralke, da se je Viharnik zadnje mesece malce spremenil in da se v njem malo pogosteje pojavlja moje ime. Razlog za to so seveda spremembe, do katerih je skoraj prišlo pred dvema letoma, zares pa prejšnji mesec. Moram priznati, da mi je v čast, da sta mi Ida in direktor Gozdnega gospodarstva Silvo Pritrznik zaupala funkcijo urejanja Viharnika; odgovorno in ne ravno enostavno delo, ki je obenem pestro, ustvarjalno in dinamično, ki s sabo prinaša zame nova znanstva, prijateljstva in tudi drugačne skrbi, dileme in odločitve.

Ido ljudje sprašujejo, če ji bo kaj dolgčas. Mirne vesti lahko v njenem imenu povem, da ji ne bo. Najbrž bo pogrešala sodelavce in sodelavke, druženje, verjetno pa ne tiste napetosti, ko je treba tik pred izidom revije še toliko stvari napisati, urediti, vključiti ... Pa ko taki in drugačni skrajše ponagajajo in računalnik zataji ravno takrat, ko je treba zaključiti z zbiranjem gradiva ... Napetosti, ki bo hkrati tudi sprostitve, bo imela na pretek, ko bo s konjem jezdila po pohorskih gozdovih ali pa z jeklenim konjičkom drvela proti enemu od njej ljubih jezer. Prepričana sem tudi, da bo spremljala rast revije in jo popestrila s svojimi prispevki in fotografijami. Mi pa se bomo trudili, da ji bo njen 42-letni "posvojenec" še naprej v ponos.

V decembrski številki je direktor Silvo Pitrznik že predstavil določene manjše spremembe, ki smo jih uvedli, sčasoma pa se jih obeta še nekaj. Najbrž ni nikogar, ki se s tem, da so spremembe dobrodošle, ne bi strinjal. Gre za popestritev, dopolnitev, izboljšanje revije. Drastičnih posegov seveda ne nameravamo izvajati, saj je oblika Viharnika dopadljiva, prispevki pa pokrivajo področja, ki so aktualna, zanimiva, pomembna in tudi zabavna. Mar ne bi bilo čudovito, če bi revija bila v celoti barvna? Bi morda radi kaj prodali ali kupili in si želite oddati mali oglas? Pogrešate prispevke otrok? Njihove risbe? Da bomo lahko uresničili naše želje, pa potrebujemo vas, bralke in bralci ter soustvarjalci revije: sporočite nam vašo pričakovanja, želje, kaj pogrešate, česa morda ne želite ... Skupaj bomo poskrbeli, da bo Viharnik ostal najmanj to, kar je bil do sedaj, vsekakor pa si v uredništvu želimo, da bi bil še več.

Najboljša slovenska hlovovina že čaka na kupce

Jože Urbanc

Peta dražba vrednejših sortimentov lesa se bliža svojemu vrhuncu. Na prireditveni prostor ob letališču v Turiški vasi je že pripeljana vsa hlovovina iz različnih krajev Slovenije. Vsak hlov je seveda oštevilčen in vpisan v katalog, ki je bil dostavljen zainteresiranim kupcem. Zanimanje za kvaliteten les je seveda veliko tako doma kot tudi v tujini. Naša želja je, da bi kar največ lesa ostalo v Sloveniji in bi ga naša podjetja predelala v visokokvalitetne izdelke ter ga z veliko dodano vrednostjo prodala v tujino. Žal pa je naša lesnopredelovalna industrija še vedno v krizi, zato veliko hlovovine zapusti državo preprosto kot surovina namesto kot končni izdelek. Zato marsikateri tuji kupec, ki ima znanje in obvlada tehnologijo, zelo dobro ve, kaj pomeni vrhunski les, in je pripravljen ponuditi visoko ceno, a ob tem še vedno

zelo dobro zaslužiti. Organizatorji opažamo, da se priprava lesa iz leta v leto izboljšuje. Kljub temu pa se še vedno pojavljajo nekatere napake pri krojenju in tudi obdelavi čela hloda. Povsem razumljivo je, da si kupec želi hlov kar najbolj ogledati, zato mora biti čelo čisto in gladko odrezano, tako da so jasno vidne struktura lesa in morebitne napake. Prav bi bilo, da želi prodajalec svojo kvaliteten hlovovino tudi primerno pripraviti. Na mestu dražbe je veliko dela s prevzemom, izmero in številčenjem, tako da je nemogoče popravljati še napake, ki jih napravijo prodajalci.

Kupci si lahko les ogledajo in nato oddajo ponudbe v zaprti ovojnici do 2. februarja. Takrat bo javno odpiranje ponudb in razglasitev rezultatov. Seveda postane novi lastnik tisti, ki ponudi najvišjo ceno. Naknadno višanje cene pri zaprtih dražbah pa žal ni mogoče. Izdelal se bo nov katalog z vpisanimi doseženimi cenami, 11. februarja pa bo dan odprtih vrat in širši javnosti bodo predstavljeni rezultati dražbe. Vso hlovovino si bo možno ogledati in rezultate pokomentirati, zato ste prisrčno vabljeni vsi, ki vas to zanima.

Hlovovino je potrebno prevzeti, oštevilčiti in vpisati v katalog

Dovoz poteka v vsakem vremenu, dežju, snegu, mrazu, blatu ...

Draga Silva!

Božič. Rojen je odrešenik. Postojimo ob jaslicah, polni upanja na vse dobro. V naših srcih je veselje, družinska sreča. V naših srcih je nemir. Ampak to veselje, sreča, upanje ob kruti družinski usodi hitro splahnijo. Nemo strmimo ob jaslicah, ki so nam trenutek pred tem dajale polno energije, energije, ki je v trenutku odšla na temno stran življenja, saj smo obnemeli ob tvoji izgubi, draga Silva.

Verjela si v odrešenika, nisi pa več verjela v svoje življenje. V njem nisi več našla smisla bivanja, prišla si v temno ulico, iz katere nisi našla poti. Za vse te črne misli, za vsa tavanja v temi je bila kriva bolezen. Bolezen, ki je nevidna in ne boli, bolezen, ki je mi zdravi ljudje ne razumemo. Dragi Silva, vendar vedi, da smo ponosni, da smo živeli v tvoji bližini.

*Čudna so pota življenja,
včasih s soncem obsijana,
polna radosti, veselja,
a že v naslednjem hipu temna,
polna žalosti, trpljenja.*

Silva Ajtnik, rojena Kotnik, se je rodila mami Mariji in očetu Jožetu 23. junija 1959. leta. Že kot otrok je bila prikrajšana za veliko mamine ljubezni, saj jo je mama za zmeraj zapustila, ko je bila stara komaj pet let. K sebi jo je vzela teta Karolina. Tako je zgodnje otroštvo preživljala na Kremžarjevi domačiji. Karolina se je preselila k svojemu življenjskemu sopotniku Jožetu na Golavabuko in z njo se je preselila tudi Silva. Jože jo je vzljubil kot lastno hčer, njegovim in tetinim sinovom je bila kot sestra. Odraščala je v družini, polni ljubezni, ampak nekje v kotičku njenega srca je bila praznina, ki je prišla na dan v trenutku njenega dejanja.

Bila je pridna učenka, končala je srednjo šolo in se zaposlila na Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec. Dobniški Ivan jo je leta 1979 popeljal pred oltar, kjer sta okronala svojo ljubezen. Istega leta je v njun dom prišlo še večje veselje, povila sta namreč sinka Tomaža, ki je bil njuna velika radost in sreča. Vzgojila sta ga v pridnega in poštenega fanta. Po dolgem času in hrepenenju je Silva našla svojega biološkega očeta Jožeta in ga vzela k sebi v svoj dom. Vsi skupaj so bili marljiva družina in radi so pomagali na Dobniški domačiji.

Silva je skrbno stala ob strani bolni Dobnikovi bici. Silva je bila ženska, polna spoštovanja in ljubezni tudi do drugih in vsem je rada pomagala, le sebi ni znala. Zvesta žena in skrbna mama je bila svetla zvezda v družini. Ta zvezda pa je prenehala sijati. Ne obsojamo, ne sprašujemo se, zakaj, saj le ona pozna odgovore na vsa vprašanja, ki se pletejo v naših glavah. Odgovore pa je odnesla v grob in nihče ne bo nikoli izvedel njene skrivnosti.

Še bo prihajal božič, radi bomo obstali ob jaslicah, ampak vedno z grenkobo v srcu, saj si nas mnogo prerano zapustila, naša draga mama, žena, hčerka, sestra, sorodnica, prijateljica, znanka in sosedka Silva. V spomin na tvojo zvestobo in ljubezen, ki si jo gojila do vseh nas, bomo obstali pri tvojem grobu in ti prižigali svečke v spomin.

Vsi tvoji

Zapisala:
Jožica Jeromel

*Nekje v tebi je bolečina bila,
a le zamahnila si z roko in rekla:
"Saj zmogla bom, močnejša sem!"
A vendar ni bilo tako ...
Mnogo težav v življenju si premagala,
a v boju z boleznijo si, žal, omagala.*

Zahvala

Ob izgubi naše drage Silve Ajtnik se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in njenim sodelavcem iz srca zahvaljujemo za njihovo pomoč, izraze sožalja in podporo ob tem tragičnem dogodku. Posebej se za pomoč ob pogrebni slovesnosti zahvaljujemo družinam Šavc, Lakovšek in Šmon. Gospodu župniku Petru Leskovarju hvala za pogrebni obred, Jožici Jeromel in Borutu Tasiču za besede slovesa, glasbeniku za zaigrano Tišino ter pogrebni službi komunalnega podjetja Slovenj Gradec za pogrebne storitve.

Žalujoči: vsi njeni

Informativni gozdarski storži v decembru

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd.
Zavod za gozdove Slovenije,
OE Slovenj Gradec

December je praznični mesec. Obiščejo nas, in če smo pridni, obdarujejo kar trije možje, Miklavž, Božiček in dedek Mraz. Na štefanovo, 26. decembra, pa Slovenke in Slovenci praznujemo dan samostojnosti in enotnosti. 23. decembra 1990 smo se odločili, da se osamosvojimo in zaživimo v samostojni državi. Rezultati plebiscita so

Pogled na Peco z Riflovega vrha

bili razglašeni 26. decembra 1990. Enotnost pa praznujemo od septembra 2005.

December je tudi prvi uradni zimski mesec. In kakšen je bil december v letu 2010 na Koroškem? Bil je vremensko zanimiv, predvsem pa hladen. Prevladovale so dnevne temperature pod 0 °C. V nižinah so bile najnižje dnevne temperature med -14 °C (19. 12. 2010) in 4 °C (24. 12. 2010) in najvišje dnevne temperature med -6 in 6 °C (24. 12. 2010). Prvi decembrski teden je bil zimski, prve tri dni je snežilo. Največ snega je zapadlo 2. decembra (do 15 cm). Drugi teden je bil deževen. Je pa rahlo rosilo v Slovenj Gradcu že dopoldan 6. decembra, pojavila se je poledica. Bolj intenzivno je deževalo 8. in 9. decembra, prenehalo je 10. decembra. V višjih legah je snežilo (nad 2000 m nad morjem). V višjih legah je bilo v tem obdobju zaradi inverzije topleje kot v nižinah (na Rogli 12. 12. 2010 7 °C). Tretji teden v decembru je bil jasen do delno jasen. V noči z 18. na 19. december je pričelo snežiti in na Ravnah na Koroškem je v dopoldanskem času 19. decembra zapadlo do 22 centimetrov snega. Od 22. do 26. decembra se je otoplilo. Te dni je tudi deževalo po vsej Sloveniji. Zaradi dežja in topljenja snega so začele naraščati nekatere reke in potoki v

zahodni, osrednji in južni Sloveniji. Na Koroškem s poplavi nismo imeli težav. Od leta 2010 smo se poslovlili v lepem in hladnem vremenu.

21. decembra 2010 je bil popolni lunin mrk, vendar je bil na Koroškem zaradi delne oblačnosti bolj slabo viden. **Ta lunin mrk je bil nekaj posebnega, saj se je po 372 letih pojavil na prvi zimski dan (zimski solsticij).**

Na Turistični kmetiji Hudičevce pri Razdrtju je bilo 1. decembra 2010 zelo živahno. Na podelitvi priznanj se je zbralo 14 območnih najbolj skrbnih lastnikov gozdov v letu 2010. **Zavod za gozdove Slovenije izbere vsako leto najbolj skrbne lastnike v posamezni območni enoti. Letos je bil za najbolj skrbnega lastnika v OE Slovenj Gradec izbran Jožef Matija, po domače Ledinek z Ojstrice (KE Dravograd). Njega smo bralcem Viharnika že predstavili, ostalih pet na posameznih krajevnih enotah OE Slovenj Gradec izbranih najbolj skrbnih lastnikov gozda pa bomo predstavili v februarski številki Viharnika.** V ZGS OE Slovenj Gradec izberemo najbolj skrbnega območnega lastnika gozda iz skupine šestih na krajevnih enotah izbranih najbolj skrbnih lastnikov gozdov.

Priznanje si zaslužijo tudi najbolj prizadevni delavci Zavoda za gozdove Slovenije. Med pisano gozdarsko družino je veliko prizadevnih sodelavk in sodelavcev. Tako konec leta direktor Zavoda za gozdove Slovenije na skupnem srečanju štirinajstim najbolj prizadevnim delavkam in delavcem podeli priznanja za njihov trud v tekočem letu. Podelitev priznanj najbolj prizadevnim v javni gozdarski službi v letu 2010 je bila v prostorih Centralne enote ZGS v Ljubljani 15. decembra 2010. **Direktor ZGS Jošt Jakša je podelil priznanje tudi revirnemu gozdarju v revirju Anton (KE Radlje) Janezu Skerlovniku. Janez Skerlovnik je bil v letu 2010 v OE Slovenj Gradec izbran za najbolj skrbnega delavca. Širši javnosti ga predstavljamo tudi v tej številki Viharnika.**

Zaradi otoplitev in dežja v začetku drugega tedna v decembru je v posameznih predelih OE Slovenj Gradec sneg postal moker in težak. Na nekaterih neenakomerno oblikovanih krošnjah dreves je povzročil lomljenje vrhov, vendar snegolomov te oblike v območju ni bilo veliko. Najbolj so bili poškodovani rdeči bori. Posamezna poškodovana borova drevesa smo evidentirali na Lomu nad Mežico in v nižinskih gozdovih dobrav.

Veliko zanimanje je za dogajanja na Riflovedu vrhu pri Prevaljah, kjer so se leta 2009 množično naselile ose zapredkarice, ki

v Sloveniji pred tem časom še niso bile opazne. Množični pojav zapredkaric gozdarji in lastniki poškodovanih gozdov spremljamo čez vse leto. Letošnje rojenje v aprilu je bilo slabše od lanskega, ulov zapredkaric na lepljivih trakovih, ovitih okoli dreves, je bil slab, pa tudi svežih poškodb na smrekah ni bilo. So pa bile v decembru v lanskem letu z zapredki prepredene veje smrek, v katerih je gomazelo ogromno pagosenic zapredkaric, osute. **Močna osutost krošenj vpliva na slabšo vitalnost dreves, taka drevesa pa so lahko zelo vabljiva za podlubnike.** V decembru je bilo med krošnjami smrek na Riflovedu vrhu mirno. Mirno je bilo tudi v tleh pod krošnjami poškodovanih smrek. Zapredkarice v predubalni razvojni fazi v zemlji mirujejo oz. so zaradi nizkih temperatur otrpnile. V drugi polovici decembra je zmrznila v gozdu tudi zemlja. V spomladanskem času bo prav zanimivo štetje zapredkaric v zemlji na vzorčnih ploskvah, kjer smo že izvajali štetje. Sliši se grdo, a upamo, da jih bo zimo čim manj preživelo. Tako bo ogroženost gozdov na Riflovedu vrhu manjša.

Decembrski storži vsebujejo manj operativnih gozdarskih dogodkov, kar pa ne pomeni, da koroški gozdarji nismo bili aktivni tudi na terenu. Revirni gozdarji so prevzemali še zadnja izvedena dela v državnih gozdovih, številni lastniki so zaprosili za odkazilo oz. označbo drevja za posek. Zimska sečnja je najboljša. Veliko časa smo porabili tudi za pisarniško delo. December je tudi mesec priprav na izdelavo programov in poročil ter raznih razpisov. Z birokracijo pa vas nočem obremenjevati!

Vodna erozija v snegu na Riflovedu vrhu

Spomini na gozdarske dni

Na sliki sta sedaj že pokojna gozdna delavca Mirko Areh, po domače Šanclnov Mirko, iz Starega trga, in Edo Pohovnikar, po domače Orlov Eda, iz Podgorja. Vse svoje življenje sta posvetila gozdu. Mirko je bil eden zadnjih furmanov pri takratni gozdni upravi v Slovenj Gradcu, ki je s konji vozil les iz gozda na žago ali železniško postajo. Edo pa je bil ves čas merilec lesa. Kmetje so njegovo delo zelo cenili in spoštovali. Oba na sliki sta bila med prebivalci Mislinjske doline zelo cenjena. Slika je nastala v Podgorju ob prazniku "Furmani po cest peljajo".

Franc Areh

Daniel Založnik

Konec leta 2010 je zaključil delovno aktivno pot g. Daniel Založnik in se upokojil. Je eden redkih delavcev, ki je bil vso delovno dobo zaposlen v Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec. Kot štipendist Strojnega obrata je končal avtomehanično poklicno šolo in se nato leta 1969 zaposlil pri takratnem Kmetijsko-gozdnem gospodarstvu v enoti za mehanizacijo v Mislinji. Svojo poklicno pot je pričel kot

pripravnik v delavnici v Mislinji, vendar je kmalu pričel opravljati avtomehanska dela na terenu pri popravilu traktorjev. Po odsluženju vojaškega roka pa je v začetku ves čas opravljal dela na terenu predvsem na področju enote Mislinje in Slovenj Gradca, pozneje pa na celotnem območju Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec. S strokovnim izpopolnjevanjem na področju vzdrževanja predvsem traktorjev je bil zadolžen tudi za servisiranje traktorjev Fiat Štore, za katere smo imeli pooblaščen servis. Seveda pa vzdrževanje gozdarskih traktorjev in žičniških naprav zahteva tudi večšine in znanja s področja hidravlike, maziv in avtoelektrike, kar je Daniel zelo dobro obvladal. Med sodelavci je bil zelo cenjen in nekonflikten, vedno je bil pripravljen svetovati in deliti svoje izkušnje z nami. Zadnja delovna leta je predvsem delal na vzdrževanju na Žagi v Šentjanžu in pri brušenju krožnih žag in drugih rezilih za potrebe proizvodnega procesa. Za tvoje štiridesetletno požrtvovalno delo na področju vzdrževanja gozdarske mehanizacije v našem kolektivu v Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec, d. d., se ti iskreno zahvaljujemo in ti želimo mnogo veselja pri tvojih hobijih, sreče in zdravja in čim daljše uživanje zaslužene pokojnine.

Drago Pogorevc

Mednarodni projekt SylvaMED Gozd ni samo les

Dragan Matijašić, univ. dipl. inž. gozd.
Zavod za gozdove Slovenije

Zavod za gozdove Slovenije bo v okviru projekta SylvaMED pod sloganom Gozd ni samo les razvijal gospodarjenje z gozdovi za nelesne gozdne proizvode.

Projekt SylvaMED s 85 % nepovratnih sredstev financira EU in je umeščen znotraj EU programa MED, ta pa je namenjen povezovanju mediteranskih držav v Evropi. Vodilni partner je Gozdarsko tehnični inštitut iz Katalonije (Španija), ostalih sedem partnerjev pa prihaja iz Slovenije, Francije, Italije in Grčije.

Glavna tema projekta je razvoj novih mehanizmov za plačevanje ekosistemskih oziroma okoljskih storitev v zasebnih gozdovih. Pri tem bo posebna pozornost posvečena načinu plačevanja pravic in nadomestil za pridobivanje nelesnih gozdnih dobrin v zasebnih gozdovih (npr. vode, gob, kostanjev ...). V projektu bodo raziskane možnosti trženja socialnih vlog zasebnih gozdov, predvsem rekreacije in turizma.

Projekt v svoji zasnovi predvideva izdelavo "Zelene knjige", v kateri bi bili jasno prikazani problemi in rešitve gospodarjenja v zasebnih gozdovih sredozemskega območja. V okviru projekta bomo na nekaj testnih primerih lastnikom gozdov in javnosti prikazali posebnosti gospodarjenja z gozdovi za nelesne gozdne proizvode. SylvaMED smo, po naključju, pridobili prav v času, ko na Zavodu za gozdove Slovenije izdelujemo območne načrte za obdobje 2011–2020. Le-te bo ob koncu leta 2011 sprejela Vlada RS. Del obnove teh načrtov je tudi posodobitev podatkov o splošnokoristnih vlogah gozdov, zato bomo obe dejavnosti, ki se ukvarjata s podobno vsebino, smiselno povezali. Projekt traja od 1. 9. 2010 do 31. 8. 2013. Skupna vrednost projekta je 1.300.000 €, pri čemer je slovenski delež 160.000 €. Skupina gozdarskih strokovnjakov Zavoda za gozdove Slovenije, ki sodeluje pri projektu, je imela prvo delovno srečanje v četrtek, 6. januarja 2011, na centralni enoti ZGS v Ljubljani.

Več na www.zgs.gov.si
SylvaMED: www.sylvamed.eu

Študijski krožek Pohorski furmani

Zdenka Jamnik, univ. dipl. inž. gozd.
Zavod za gozdove Slovenije,
OE Slovenj Gradec

V novembru smo v KE Radlje pričeli s študijskim krožkom o furmanih. Zbrali smo se z možmi, ki so desetletja furali les iz naših gozdov, z njihovimi otroki in vsemi, ki jih furmanstvo zanima. Z nekaterimi smo se srečali že pred pričetkom krožka. Obujanje spominov na trdo delo, njihova bogata pričevanja ter poseben odnos do gozda in konjev so bili razlog, da smo s krožkom zares pričeli.

Kateri furmani so spravljali les iz naših gozdov, dobro vedo sodelavci gozdarji. Z njihovo pomočjo sem na druženje povabila te izkušene moške, njihove otroke, gozdarje, ki so dolga leta sodelovali s furmani, ter sedlarja, kovača in kolarja, ki so skrbeli za vzdrževanje furmanske opreme. Ker so se furmani družili v raznih društvih, sem povabila tudi predstavnike turističnega društva.

Prvič smo se srečali novembra kar v gostilni Hudernik v Vuhredu. Več kot 15 se nas je zbralo in furmani so bili navdušeni, da so se srečali ter si po dolgih letih spet segli v roke. Ob sproščenem vzdušju je stekla beseda. Skupaj smo oblikovali program našega druženja, kjer se bomo pogovarjali o furmanstvu na Pohorju, opremi konjev, vozovih ter o vzdrževanju furmanske opreme, ki so jo opravljali sedlarji – *zotlerji*, kolarji – *bognarji* in kovači. Seznanili naj bi se tudi s furmanstvom in splavarstvom v Savinjski dolini. Cilj našega druženja je zapis pričevanj izkušenih furmanov, njihovih doživetij, zbirka starih fotografij in podrobni opis furmanske opreme z narečnimi besedami. Fotografije, stare in nove, so lahko bogata zbirka v okviru

Udeleženci študijskega krožka pri Huderniku v Vuhredu

kakšne prireditve in doprinos k dediščini našega kraja. Bila je tudi ideja o razstavi furmanske opreme in snemanju tega starega običaja.

Prvo druženje je bilo namenjeno predvsem razpravljanju o furmanstvu v domačem kraju. Slišali smo zanimivosti in doživetja, ki se jih spominjajo posamezniki, saj ima vsak furman svojo zgodbo in svoje izkušnje. Naš namen je, da jih v krožku zberemo in zapišemo kot bogato dediščino za naše naslednike. Udeleženci so prinesli tudi veliko starih fotografij, ob katerih smo se spomnili na furmane, ki jih ni več med nami.

Drugo srečanje je bilo na kmetiji Polner v Vuhredu, kjer nam je lastnik Ivan Peruš na dvorišču pred *štalo* pokazal opremljenega konja, vpreženega v voz z vsem potrebnim orodjem. Polnarjev Ivan, dolgoletni izkušeni furman, nam je v narečju predstavil in opisal furmansko opremo. Komentar smo posneli, opremo in orodje pa poslikali. Česar nismo uspeli dokumentirati na tej kmetiji, bomo skušali najti in poslikati pri kakšnem drugem furmanu. Posnetki, nastali pri krožku, in vse stare fotografije, ki jih prinašajo udeleženci, bodo gradivo, s katerim bomo obogatili delo našega krožka.

V decembru, na lep in mrzli zimski dan, smo se odpravili v Savinjsko dolino. V gradu Vrbovec smo si ogledali gozdarsko zbirko, kjer muzej hrani, dokumentira in predstavlja kulturno dediščino s področij gozdarstva in lesarstva na območju Zgornje Savinjske doline. Imeli smo priložnost slišati zanimivosti o gozdu, kot sta najvišje drevo na svetu (111 m visoka primorska sekvoja v ZDA) in najstarejše drevo v Sloveniji (900 let stara tisa nad Solčavo). Videli smo staro

orodje za sečnjo, spravilo, prikaz splavarstva in furmanstva, kar je naše furmane tudi najbolj zanimalo. Bogate izkušnje so podelili z voditeljico muzeja, ki jih je z navdušenjem poslušala. Ogledali smo si še zanimiv Bohačev kozolec ter razstavo domače obrti v njihovi dolini. Kolega Damjan Jevšnik, tamkajšnji gozdar, nam je v sliki in besedi predstavil njihovo delo, težave, ki so jih imeli s poplavi, in druge posebnosti.

Zapeljali smo se do Ljubnega, kjer smo si v muzeju ogledali zanimivo flosarsko zbirko, ki predstavlja življenje flosarjev oziroma splavarjev skozi poltisočletno zgodovino. Dolgoletni flosar nam je pripovedoval zgodbo o gozdovih, o lesu, o flosarstvu in žagarstvu ter o usodi ljudi, ki so živeli v teh krajih. Pripoved o spravilu lesa, o težkem delu na žagah, izdelovanju splavov in splavarjenju v oddaljene kraje je segla v srce tudi našim furmanom.

Ob odhodu domov smo si ogledali še moderno žago v Otiškem Vrhju pod vodstvom Zlatka Svetine. Na tem mestu se njemu in Gozdnemu gospodarstvu Slovenj Gradec zahvaljujemo za prijazen sprejem in vodenje ogleda. Prepričana sem, da je bilo druženje v Savinjski dolini za vse prijetno doživetje.

S krožkom o furmanih bomo nadaljevali. Naše naslednje srečanje bo namenjeno pogovoru s kolarjem – *bognarjem*, sedlarjem – *zotlarjem* in kovačem. Zbrali bomo izkušnje in znanje o izdelovanju koles in vozov. Sedlar nam bo podal izkušnje o izdelavi in vzdrževanju usnjene furmanske opreme. Kako so kovali konje, kako izdelovali podkve in opravljali druga kovaška dela furmanov, nam bo predstavil eden od izkušenih kovačev.

Znanje in izkušnje, ki jih bomo zbrali na našem krožku, bomo zapisali v naslednjih prispevkih.

Furmani še vedno obvladajo svoj posel

Mentorica krožka:
Zdenka Jamnik

Srečanje upokoјencev KKGZ

Mirko Tovšak

Foto: Mirko Tovšak

Upokoјeni delavci Koroške kmetijsko-gozdarske zadruga Slovenj Gradec se že nekaj let srečujejo ob novem letu in na tak način ohranjajo svoje vezi. Tudi letos so se skupaj z vodstvom Zadruga zbrali v gostišču Dular na Selah. Udeležba sicer ni bila tolikšna kot prejšnja leta, predvsem so manjkali upokoјenci s področne zadruga Vuzenica, kljub temu pa je bilo druženje prísrčno in veselo.

Srečanja se je udeležila tudi direktorica KKGZ Danica Ramšak, ki je v svojem

Skupinska fotografija udeležencev srečanja

pozdravnem nagovoru predstavila poslovanje Zadruga v letu 2010. Zadruga je poslovno leto 2010 končala s skupnim prometom 31,4 milijona evrov, kar je približno enak skupni prihodek, kot ga je dosegla leto poprej. Največ prihodkov so ustvarili z odkupom mleka in drugih

Danica Ramšak pozdravlja zbrane upokoјence

kmetijskih proizvodov ter s prometom v zadrughnih trgovinah. Ukvarjajo pa se tudi z odkupom lesa, živine, s pridelavo krme v hčerinski firmi Poljana, za kmete pa opravljajo tudi druge storitve, na primer vodenje računovodskih poslov. Med pomembnejšimi investicijami je direktorica omenila gradnjo trgovskega centra v Starem trgu, ki bo predvidoma odprt konec februarja 2011. Ta investicija bo Zadrugo stala skoraj milijon evrov, bo pa omogočila ponudbo trgovskega blaga in reprodukcijskega materiala za kmetijstvo na enem mestu.

Upokoјence je pozdravil tudi predsednik KKGZ Stane Koprivnikar. Opozoril je na težave, ki jih imajo v zadnjem času zaradi nekaterih posameznikov, ki kljub večinski sprejetim sklepom organov upravljanja Zadruga delujejo povsem po svoje in s tem

krnijo njen ugled. Na nujnost enotnega in povezanega delovanja v zadrughnem sistemu je opozoril tudi upokoјeni gozdar Jože Logar. Njegove velike zasluge so, da je v času svojega aktivnega dela v Mežiški dolini organiziral in izpeljal telefonijo na podeželju, veliko pa je pomagal tudi pri izgradnji številnih drugih infrastrukturnih objektov na tem območju. "Brez enotnosti in skupnega dela teh uspehov prav gotovo ne bi bilo," je poudaril v svojem nagovoru.

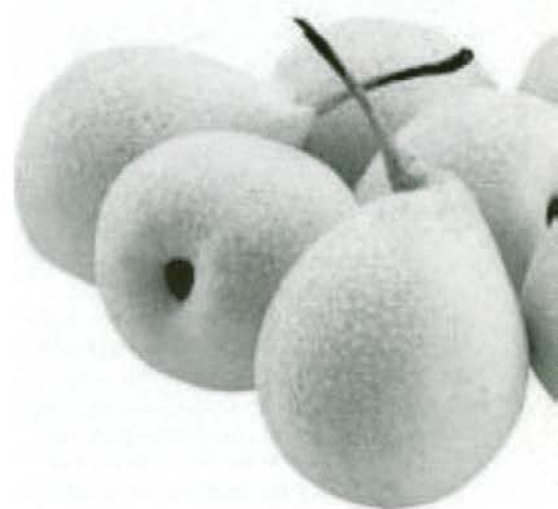
Upokoјenci so si ob koncu srečanja zaželeli predvsem veliko zdravja v letu 2011 in si obljubili, da se bodo prihodnjega srečanja prav gotovo zopet udeležili.

Azijska hruška ali naši (naši)

Martina Cigler

Komaj že čakam pomladi in poletja, ki pa si ju na srečo lahko priključimo tudi pozimi, in sicer na naše krožnike. Obožujem hruške vseh vrst, tudi tiste stare kmečke sorte. V zadnjih nekaj letih pa me je navdušila mnogim manj poznana azijska hruška naši, ki po okusu nekoliko, a ne preveč, spominja na jabolko.

Izvor tega okusnega sadeža, kot že ime pove, je Azija. Barva sadeža je rjava do zlata, japonska različica pa je rumeno zelena. Leta 1992 so jo v Brežicah in na Krasu pričeli cepiti na kutine in druge vrste hrušk. Drevesa so v teh prvih poskusih cvetela, rodila pa še niso. Vendar gojitelji niso obupali in tako danes pridelajo kar bogate letine našija. Ko drevo raste, mu je potrebno poganjke kriviti, ker imajo zelo pokončno rast. Cvetovi so privlačni za čebele, ki naši tudi oprahujejo. Ker nastane veliko plodov, jih je potrebno redčiti, ko so še majhni. Sadeže lahko uživamo neposredno utrgane z drevesa, zlasti jare sorte. Jesenske sorte so primerne za ozimnico. Naši je najbolj okusen zelo ohlajen, v sadnih solatah in kot dodatek jedem iz mesa. Če imamo prostor, si poskusimo kakšno sadiko našija vzgojiti sami, ker so sveže nabrani plodovi veliko okusnejši kot tisti s polic v trgovinah.

(vir: <http://static.zlacenene.sk/foto/vyrobky/442000/441890.jpg>)

Pričelo se je novo leto

Janez Bauer

Foto: Janez Bauer

Zakorakali smo v novo leto in vsem bralkam in bralcem, posebej pa še vsem čebelarjem želim same lepe in dobre stvari.

Za nami je še eno leto, ki nam čebelarjem ni prineslo nič kaj lepega. Že zgodaj spomladi smo se srečevali s propadom velikega števila čebeljih družin, ponekod na Notranjskem je padla tudi več kot polovica vseh čebel. Vsi tisti čebelarji, ki so se zanašali samo na uradno zdravilo veterinarske službe, so imeli precej izgub. Pokazalo se je, da je zdravilo slabo učinkovalo in potrebno je bilo tudi zimsko zdravljenje. Vsak skrben čebelar, ki sproti spremlja obolelost svojih družin, je to tudi storil in prezimil je brez izgub. Pomlad je bila kar prijetna za razvoj čebel in panji so se kmalu napolnili. Pričakovati je bilo obilno točenje. Vendar jo je pa v maju vreme pošteno zagodilo. Hladni in deževni dnevi so zadrževali čebele v panjih, medicino s cvetočih dreves je opral dež. V redkih sončnih dnevih čebele niso imele kaj nabirati. Polni panji čebel brez dela pa povzročajo rojilno razpoloženje. Zato je bilo letošnje leto bogato s čebeljimi roji. Kot da bi naše čebele hotele nadomestiti velike izgube preko zime. Narava ima vedno prav in tudi tukaj se je to izkazalo. V redkih toplih dnevih so roji čebel kar viseli okrog čebeljakov in čebelar si je lahko napolnil vse panje z novimi čebeljimi družinami.

V juniju smo vsi pričakovali, kdaj bo zamedila smreka. Čakali smo in nismo dočakali. Čebele so nabirale samo po travnikih, še dobro, da je ob svojem cvetenju zamedila vsaj lipa. Nekaj pa je le bilo, pa tudi v gozdu so čebele pridno obiskovale malino in robido, tako da je bilo kar za eno točenje gozdnega medu. V začetku julija pa smo bili priče močnemu medenju smreke po vrhovih Pohorja. V višinah nad 1300 metri je močno zamedila smreka, in kjer so čebele to pašo dosegle, so domov nosile čudovit smrekov med. Medenje pa ni trajalo dolgo, saj je po parih dneh močna nevihta oprala vse pohorske smreke in tako se je medena sezona tudi zaključila. V avgustu smo čebele krmili in zdravili. Ugotovili smo, da so zdravila zelo dobro delovala in da smo čebele lahko očistili vseh zajedavcev in jih pripravili na zimske dni. Kljub temu pa moramo ponoviti zimsko zdravljenje, da čebelam omogočimo normalen pomladanski razvoj. Tako se je zaključilo še eno čebelarstvo leto, bomo rekli kar povprečno. Zaradi

klimatskih sprememb namreč ni več pričakovati kakih močnih čebeljih paš. Te bodo prej izjema kot pravilo. Čebelar mora zato umno čebelariti, da bo s svojimi čebeljimi družinami nabral dovolj medu tudi ob skromnejših donosih. Kljub manjšim donosom pa je naš med še vedno vrhunske kvalitete. To pravijo vsi strokovnjaki, pokaže se pa tudi na vseh ocenjevanjih medu širom po svetu, kjer naš med pobere vedno najvišja svetovna priznanja.

Kaj bomo delali letos? Predvsem pričakujemo eno obilno letino medu, ki nam bo napolnila vso posodo. Če bodo za to seveda pogoji. Tako vremenski kakor tudi polni panji čebel, za kar pa poskrbita naša čebela, kranjska sivka, in seveda njen gospodar. Letos se je pričel tudi nov rejski program za kranjsko čebelo, zato vabimo vse čebelarje, da se vanj vključijo. S pristopom v rejski program se bomo zavezali, da bomo čebelarili izključno s čistokrvno čebelo kranjsko sivko in da bomo osnovno odbiro izvajali sami v svojem čebelnjaku. Dober čebelar vedno jemlje matičnike od najmočnejših in najbolj pridnih čebel. Na ta način izvaja tudi selekcijo in ohranja našo čebelo. Naša čebela, kranjska sivka, je naš ponos, je eden od simbolov naše majhne države in po njej smo znani po celem svetu. Zato je prav, da se potrudimo in jo ohranimo takšno, kakršna je že tisočletja.

Tumorji pri psih

Martina Sušec Valentar, dr. vet. med.,
VP Slovenj Gradec

Foto: Marinka Dretnik

Tumorje delimo v dve veliki skupini: benigni in maligni. Benigni so nenevarni, neškodljivi, medtem ko so maligni nevarni, škodljivi, pogubni, rakasti.

Izraz rak pomeni nenadzorovano razmnoževanje izrojenih celic in nastanek patološkega (rakavega) tkiva. Delitev oziroma razmnoževanje celic je sicer normalen biološki proces, pri raku pa postane delitev celic nenormalna. Namesto da bi nastajale organu ustrezno organizirane in enako velike celice z natančno določenimi funkcijami, so rakaste celice spremenjene. Določene proizvajajo

hormone, druge pa se nenadzorovano delijo naprej in proizvajajo še več nenormalnih celic. Nastane gmota tkiva, tumor (novotvorba, neoplazija). Povzročajo metastaze ali razseveke na drugih organih. Na razvoj raka vpliva več rizičnih dejavnikov, med katere štejemo **pasma** (zlato prinašalec, koker španjel, špringer španjel, bokser, doberman, chow chow, airdale, irski seter, boston terijer, šnavcer, škotski terijer, čivava), **starost** (živali, starejše od 10 let), **okolje** (izpostavljenost kemikalijam oz. sevanju) in **spol** (npr. rak mlečne žleze pri samicah oz. rak na prostati pri samcih).

Najpogostejši tumorji pri psih so **kožni tumorji**. Benigni kožni tumorji pri psu so videti kot okrogli, trdi, izbočeni deli temne barve s premerom od 0,5 do 5 cm. Po navadi se pojavljajo na glavi, prstih in

hrbtu. Pri psih se maligni tumorji najprej odkrijejo na pljučih. Otečenost limfnih vozličev je lahko znak razširitve melanoma. Nekateri melanomi niso značilno temne barve. Pigment melanin je drugače značilen za melanome in obarvanost je prisotna v mnogih primerih.

Tumor mlečne žleze je pri psih drugi najpogostejši tumor. 55 % teh tumorjev je malignih, 45 % benignih. Pri nastanku teh tumorjev imajo pomembno vlogo hormoni. Prav tako je znano, da na nastanek tumorjev v določeni meri vpliva debelost. Ni pa znano, ali na razvoj tumorjev vplivajo tudi genetski faktorji. Pri nekaterih pasmah je večja pojavnost tumorjev mlečne žleze (boston terierji, kodri, koker španjeli). Pojavnost je večja tudi pri spolno zrelih intaktnih psih, zato v primeru, da psica ne bo imela mladičev, veterinarji svetujemo sterilizacijo živali (odstranitev jajčnikov) v starosti do dveh let, kajti s tem posegom se zmanjša tveganje za nastanek tumorjev.

Med ostala mesta, kjer se najpogosteje pojavljajo rakava obolenja, spadajo še ustna votlina, kosti in limfatični sistem. Najpogostejša oblika kostnega raka je osteosarkom, zelo agresivna in maligna

oblika raka, ki se po navadi razširi tudi na druge telesne organe, najpogosteje na pljuča. V večini primerov se razvije tik ob sklepah razširjenega dela dolgih kosti nog. Osteosarkom se najpogosteje pojavlja pri psih velikih pasem, njegova pogostost pa se nekoliko večja s starostjo. Pogosteje obolevajo samci.

Diagnostika

Vsaka diagnoza se prične s skrbnim fizičnim pregledom živali. Znamenja, ki se pojavijo, so seveda odvisna od prizadetega tkiva in oblike raka. Veterinarji po navadi posumimo na rakava obolenja, kadar skrbnik opazi nenormalne otekline ali bule, ki rastejo in dlje časa ne izginejo, pes pa vztrajno hujša in slabi. Pri nekaterih oblikah raka se rane izredno počasi ali celo neuspešno celijo. Poleg tega imajo lahko psi z rakavimi obolenji spremenjen apetit, krvavijo iz telesnih odprtih, občasno ima lahko pes neprijeten vonj in lahko tudi oteženo požiranje. Druga pogosta znamenja, ki se lahko pojavijo pri psih z rakom, so izguba volje do gibanja, oslabelost, šepanje ali otrdelost gibal, oteženo dihanje ali pa oteženo izločanje urina ali blata.

Biopsija tumoroznega tkiva je potrebna za diferenciacijo benignih in malignih

tumorjev. Z RTG posnetki lahko diagnosticiramo morebitne metastaze – zasevke – v druge organe. Med diagnostične metode prištevamo tudi UZ in CT.

Zdravljenje

1. Pri prvi metodi se uporabljajo **izbrana zdravila**, ki zavirajo rast tumorja, nekatera pa celo povzročajo smrt rakavih celic.
2. Najučinkovitejša metoda je **kirurška odstranitev** tumorja in tkiva, ki ga obdaja. Lokalne tumorje je mogoče v celoti odstraniti in žival popolnoma okreva. Če se maligni tumor razširi drugam po telesu, v regionalne bezgavke in nato v ostale življenjsko pomembne organe, je po navadi prognoza zelo slaba.
3. Tretja metoda je **obsevanje tumorja**. To metodo opravljajo specializirani veterinarji – radiologi.

Lahko se izvaja več metod hkrati. Izbira in potek metod se lahko razlikujeta od živali do živali.

Ljudje se vse bolj zavedajo, da pri zdravju psa igra pomembno vlogo tudi kakovostna prehrana, ki ohranja psa zdravega, zdrav pes pa je bolj odporen.

Decembrsko dogajanje v Koroškem domu starostnikov

V Domu starostnikov Slovenj Gradec je v sredo, 22. decembra, nastopila pevka Manca Ismajlova s svojim možem Benjaminom Ismajlovim. Manca Ismajlova ima za sabo že preko 500 nastopov, poje v 20 jezikih, vse dela s srcem. Študirala je muzikal in je edina s to diplomom pri nas. Poje različne žanre. Koncerta se je udeležilo kar lepo število stanovalcev, zaposlenih, pa tudi nekaj zunanjih obiskovalcev je bilo. Čudovit glas Mance je ganil srca vseh, kar so poslušalci nagradili z glasnim aplavzom, pomagali pa so tudi zapeti kakšno pesem. Ob koncu je Božo Jeromel, predstavnik Nove ljubljanske banke, predstavil akcijo Dobra zvezda, v kateri so sodelovali za dobrobit vseh domov starostnikov v Sloveniji. Stanovalcem Doma starostnikov Slovenj Gradec so kot darilo ob bližajočih praznikih podarili koledarje. Program je povezovala Kaja Brezočnik. Koncert je sponzorirala četrtina skupnost Polje, s katero dom odlično sodeluje. Zelo aktivna pri vzpostavljanju stikov je bila nekdanja predsednica četrtne skupnosti gospa Boža Vitežnik Raj.

Dva dni kasneje pa je v domu potekala svečana božična maša, ki jo je vodil slovenjgraški župnik Peter Leskovar. Gospod Leskovar je poudaril, da je treba v teh težkih, kriznih časih slabotne in nemočne zaščititi. Drug drugemu moramo dati možnost, da si pomagamo, posebno pa bolnim otrokom in starejšim. V svoji pridigi je poudaril pomen dobrodelnosti in nemoč starejših, ki jim je moč opešala. Gospod Leskovar je v pridigi namenil nekaj besed tudi pokojnim, ki so v tem letu

umrli v Domu starostnikov v Slovenj Gradcu. Zahvalil se je tudi vodji enote doma, gospe Marjani Kamnik, in zaposlenim, ki lepo in nesebično skrbijo za stanovalce doma. Mašo je popestril pevski zbor, ki je zapel čudovite božične pesmi. Na koncu so člani Župnijske Karitas Slovenj Gradec podarili stanovalcem doma pomaranče in blagoslovljene božične razglednice. Vzdušje na božični maši je bilo svečano in obdarjeno s tančico ljubezni.

Nataša Konečnik Vidmar

Nadaljevanje na str. 10

V Koroškem domu starostnikov Črneče smo pripravili tradicionalni božični koncert. Poklonili smo ga vsem prostovoljcem, družabnicam in voditeljicam skupin v zahvalo za njihovo delo. Nastopali so delavci doma, združeni v pevski zbor Mežiški knapi, posebna poslastica za stanovalce pa je bil nastop plesnega para Suzane Krevh in Alena Štalekarja. V programu sta sodelovali tudi učenki osnovne šole Tajda Krevh in Anja Rožič. Prireditev je povezovala Anja Vajde. Posebno pozornost so stanovalcem naklonili člani skupine NLB, saj so jih ob praznikih obdarili z novoletnimi koledarji.

Manca Š. Javornik

Zate imam Luč

Lan Seušek, skavt stega Koroška 1

Zadnje čase se zdi – ko je naša država skoraj neopazno praznovala svojo 20. obletnico plebiscita in samostojnosti – da je vse zamrlo, da gre vse narobe in da je v prihodnosti lahko samo še slabše. Poplave, porast brezposelnih in agresije v družbi. V medijih se večkrat slišijo mračne napovedi, v družbi pa vlada neke vrste apatija. Nekateri pravijo, da je to prehodno obdobje, da bo minilo in da se nimamo česa bati, drugi pozivajo k revoluciji. Človek se sprašuje, kam naj se obrne in kakšno pozicijo naj zavzame. Zdi se mi, da se je nekaj podobnega godilo pred več kot dva tisoč leti v Palestini. Po izkušnji obljubljenе dežele, božjih zapovedi, so bili Hebrejci v tistem času pod rimsko okupacijo. Plačevali so davke, ki večkrat niso bili poštene. Mnogi so si božje zapovedi prikrojili po svoje, hebrejski narod

je bil razdvojen, razdrobljen na različne skupine. Hrepenenje, ki so ga čutili Abraham, Mojzes, kralj David in drugi, je za mnoge postalo samo idealističen, nedosegljiv namen, ki je sicer dober, ampak neuresničljiv. V tistem času se skoraj neopazno rodi deček z imenom Jezus. Kasneje ta deček zraste in vse ljudstvo mu sledi, takrat Palestinci, danes pa marsikdo od nas. Pred dvajsetimi leti smo na plebiscitu izvolili svojo samostojnost in takrat smo prvič dobili v Slovenijo Luč miru iz Betlehema. Že dvajset let Luč miru iz Betlehema skavti in taborniki prinašamo ter jo delimo med vas. Sedemkrat smo jo ponesli na našo Uršljo goro. Luč miru iz Betlehema marsikdo pride iskat k maši četrte adventne nedelje ali pa na vsakoletno prireditev z igrami in pesmimi. Ljudem, ki v teh časih potrebujejo še posebno pozornost in so priklenjeni na bolniško posteljo, so v domu za ostarele ali v drugi socialni ustanovi, pa plamen Luči

Skavta delita plamen mimoidočim v Slovenj Gradcu (foto: Klemen Krnc)

miru iz Betlehema prinesemo kar tja. Vsako leto v votlini Jezusovega rojstva v Betlehemu prižgejo plamen, ki ga otrok, ki si to na poseben način zasluži, ponesi na letalo, ki prileti na Dunaj. Tam sledi slovesen sprejem Luči miru iz Betlehema, od koder ga predstavniki mnogih evropskih, pa tudi držav drugih celin ponesejo v svoje domovine. Luč miru iz Betlehema je namenjena vsem, njen namen pa nam pove že samo ime. Letos so plameni Luči miru iz Betlehema goreli po naših domovih pod geslom "Zate imam Luč", da bi vsakemu zasijalo upanje, ki je pred dva tisoč leti posijalo na svet, da bi vsak začutil svojo izvoljenost za mir, za ljubezen. Vsako leto v Sloveniji ob tem dogodku zbiramo denar za določen dobrodelen namen. Letošnji prispevek je namenjen dvajsetim slovenskim družinam, ki so na pragu revščine ali pod njim. Zahvaljujemo se vsem, ki ste s svojim dobrodelnim prispevkom pomagali, da bo jutri teh družin obetavnejši.

Skavti stega Zvezdni veter in taborniki rodu Severni kurir iz Slovenj Gradca vam ob novem, že pričetem letu 2011 želimo vse dobro in da bi plamen miru, ki ga nosite v sebi, nikdar ne ugasnil.

Odprava, ki je prinesla plamen Luči miru iz Betlehema na vrh Uršlje gore (foto: Zdenko Čas)

Druga slikarska kolonija Galerije Repnik

Martina Cigler

Foto: Martina Cigler

Zima je in ko že človek misli, da se razen smučanja nič ne dogaja, se v resnici dogaja še marsikaj. Tudi na področju umetnosti, s katero se tudi sama spogledujem, zaradi česar poznam kar nekaj slikarjev, ki mi dajejo razne nasvete. Eden izmed njih je zelo aktiven in mednarodno znani Janez Repnik, ki hodi po stopinjah svojega očeta Antona Repnika, prav tako mednarodno priznanega slikarja samouka.

Umetniki iz vse Slovenije in zamejstva so bili letos že drugič povabljeni na likovno kolonijo Repnikov, da si med seboj podelijo znanje in izkušnje. V novi zasedbi se je

Slika Janeza Repnika, ki je nastala na likovni koloniji

avtorsko mitologijo lastne likovne izpovednosti; Leon Pišek je štajerski slikar, ki z veselimi in družabnimi motivi iz domačega življenja na vasi obudi rajanje in praznovanje malega človeka; Branko Repnik nastopa z zastrto prelivajočo se slikovno podlago, ki poudari figuralne podobe v ospredju slike, to so navadno živahne podobe živali; Janez Repnik, priznani slikar doma in v tujini, slika nežno ljubezen, prelito v prizore marginalnega življenja družinskega ali vaškega interjerja; Sanja Repnik je odrasla, a razvojno drugačna likovnica, ki zavzeto ustvarja svoj likovni svet imaginarij skozi otroško iskrene oči. Rada oblikuje svet narave in ljudi, take, kakršni so. Anton Repnik je mednarodno priznani slovenski slikar, zavezan tradiciji domačih motivov. Slika svet preprostih ljudi, tako kot ga čuti skozi tragičnost in komičnost življenjskih resnic, ki jih je spoznal.

Udeleženci kolonije od leve proti desni so: Jurij Kravcov, Branko Repnik, Leon Pišek, Sanja Repnik, Anton Repnik, Goran Horvat, Vesna Čadež in Janez Repnik. Manjkata Ejti Štih in Zoran Ogrinc.

deset umetnikov podpisalo pod skupno ustvarjalno noto – figuralika. Vsak od njih obvladuje svojevrsten značaj likovnega jezika, ki se iz figuralike nagiba ali h krajini ali k abstrakciji. Ob pogledu na bogat obseg ustvarjalnih del se razkriva mavričnost kolorita, ki ga umetniki dopolnjujejo z avtorskimi zgodbami. In da takšna dela ne bi ostala skrita, sta Janez in Anton Repnik priredila 2. slikarsko razstavo del, ki so nastala na koloniji.

Sodelovali so naslednji umetniki: Ejti Štih, Slovenka, ki živi v Boliviji in je mednarodno priznana slikarka, ki v slikah prikazuje

karakter ljudi; Zoran Ogrinc, priznani koroški slikar in grafik – njegove na videz ekspresivno razdelane slike pripravijo mesto komaj zaznavnim stiliziranim ženskim figuram; Vesna Čadež je predstavnica mlajših umetnikov z javno nagrajenim javnim delom, ki ustvarja intimne prosojne krajine žarečih in iskrivih barv; Jurij Kravcov je po rodu ruski umetnik, ki v Sloveniji ustvarja že dalj časa in na slikah obuja spomine na dekliske figure v čas zadovoljstva in nežnosti njihovih mladostnih obrazov; Goran Horvat je priznani slovenski avtor, ki upodablja

Razstavo je uradno odprl podžupan občine Muta Vladimir Toplak, umetnike je strokovno predstavila mag. umetnosti Karmen Bajec, prireditelj pa je vodila Petra Placet. Bogat kulturni program so pripravili Anja Burnik s flavto, Nejc Kamplet in Damjana Sger Kristan s klavirjem, Jana Čenadi s čudovitim sopranom, Veronika Mravljak pa s svojo poezijo. Razstava je bila vredna ogleda, organizatorja Janez in Anton Repnik pa si želita, da bi slikarska kolonija z razstavo postala tradicionalna.

Sveti trije kralji

Bernarda Jerič

*Tam v jutranji deželi
ena zvezda gori gre,
ta lepa nova zvezda
prav lepo sveti se ...*

Lepa stara pesem, ki na predvečer Svetih treh kraljev doni po domovih Pernic, Bistriškega jarka, Mute, Gortine in letos celo po delu Ojstrice. Prepevajo jo perniški fantje in moške, ki jim je še kako mar za lepe stare običaje. Ti niso samo verskega pomena, ampak so naša dediščina. Le malokdo jo še zna spoštovati in jo želi ohraniti.

Ravno letos praznujejo ti fantje dvajset let koledovanja. Kar nekaj se jih je že zamenjalo, a srčica tega in glavni krivec za to je še vedno aktiven. Znal je pritegniti in vzpodbuditi tudi mlajšo generacijo, kar se je letos pokazalo v zelo pozitivni luči. Ustanovili so še eno skupino, saj bodo tako s svojim petjem lahko razveselili še več ljudi. Za tiste, ki ne veste, kje je kraj Pernice, naj povem, da leži čisto ob avstrijski meji in

Trije kralji: Ivan Krajnc (Napečnik), Peter Pečnik (Herman) in Anton Rejak (Planšak), fant z nahrbtnikom je Silvo Palko (Arl)

se razteza v smeri Ojstrice. Spogleduje se s sosednjimi Sobotami na avstrijski stani in z dolino pod seboj ter meče radovedne poglede proti Muti. Čisto na meji leži Hermanova kmetija. Lepo urejena planinska domačija prijazno pozdravi tvoj prihod, kakor tudi njeni prebivalci. Dobrodošel si v njihovem domu in prijazno postrežen.

Že prejšnji njihov rod je dal veliko na preteklost. To ljubezen je podedoval tudi

mlajši, sedanji gospodar Peter, ki je bil pobudnik skupine perniških treh kraljev. Vse se je začelo na kolinah, kjer je pogovor nanesel na stare običaje. Tamkajšnja gospodinja jim je rada pripovedovala, kako se je to delalo v njihovih časih. Petru se je porodila misel, da bi te običaje spet oživili. Navdušil je nekaj prijateljev, ki so mu pri tem pomagali, in tako se je začelo. Obleke, krone, svetleča zvezda, kadilo in čisto prava kadielnica. Mnogo, mnogo dobre volje je nadomestilo prehojene kilometre in neprespano noč. In najlepše plačilo – zadovoljni obrazi obiskanih in povabljenih na kasnejše skupno srečanje in pojedino. Čeprav je Peter vajeti že predal mlajšemu nasledniku Dušanu, se vsemu temu ne bo odpovedal. Kot sem že povedala, je letos njihova dvajseta obletnica, za katero jim lahko le čestitamo in jim zaželimo še veliko dobre volje in vztrajnosti, ko premagujejo zasnežene in poledenele poti (razen letos, ko ni snega).

Še naprej nam ohranjajte našo lepo dediščino in z njo poskrbite še za naslednje rodove. Le tako slovenski narod in jezik ne bosta nikoli izumrla.

Mislinjske malčke je obiskal dedek Mraz

Marijan Križaj

V popoldnevu zadnje letošnje nedelje so bili najsrečnejši malčki mislinjskih zaselkov. V Lopanovo dvorano jih je povabil dedek Mraz. Učiteljice so poskrbele za privlačno lutkovno predstavo, saj je veseli december odet v pravljica presenečenja. Ob veselem prepevanju o beli bradi dobrega moža in njegove snežinke ni bilo težko priklicati. Otroška lička so kar žarela, ko jim je pripovedoval, kako se je iz svojega ledenega kraljestva na Pohorju s sanmi pripeljal v dolino. Ker pa je muhasto vreme pobralo sneg, so ga med te pridne deklice in fantiče s kočijo pripeljali iskri konjički. Srečneži so kar zaploskali od veselja, ko jim je povedal, da na darila ni pozabil. Zaupal pa jim je, da so tako bogata, ker mu je ob nakupu priskočil na pomoč mislinjski župan. Zaprošil ga je, da jim je sam povedal, kako rad pomaga pri uresničevanju otroških želja. Prešerno veselje malčkov, ko so prihajali po zavitke, si gotovo lahko predstavljate. Tokrat je presenečenje zarisalo poseben nasmehek na lica dobrega dedka. Da bi spoznala slovenskega dedka Mraza, sta namreč v Mislinjo iz daljne Avstralije priletela Jake in

Clare. "No, kaj takšnega se mi pa res še nikoli ni pripetilo," se je pohvalil, se pogladil po beli bradi in presrečen objel vsakega posebej. Jake se je tako razveselil, da se je za darilce po slovensko zahvalil. Ni bilo malo otrok, ki so se želeli slikati z dedkom Mracom, preden so se s starši napotili proti domu. Seveda so mu veselo mahali, dokler se za njim niso zaprla vrata.

Razigranim otrokom je ob dedku Mracu prijazno spregovoril tudi njihov župan (foto: Jože Tasič)

33. spominski pohod po poteh Pohorskega bataljona

Mirko Tovšak

Foto: Mirko Tovšak

Planinsko društvo Zreče vsako leto organizira spominski pohod od Rogle do Osankarice v spomin na tragični dogodek iz 2. svetovne vojne, ko je 8. januarja pri Treh žeblih na Osankarici padlo 96 borcev Pohorskega bataljona.

V tej neenaki bitki, v katero so Nemci poslali kar 2000 močno oboroženih vojakov s takratajsodobnejšo vojaško opremo, so padli vsi borci tega bataljona, ki so v tistih zimskih dneh bivakirali na Osankarici. Pri življenju je ostal le en borec, ki pa je bil tako hudo ranjen, da si ni mogel vzeti življenja kljub zavezi borcev, da bodo zadnji naboj uporabili zase. Tudi njega so kasneje Nemci po zverinskih zasliševanjih ustrelili. V tem boju je padel tudi legendarni kmet Šarh skupaj s svojimi tremi mladoletnimi sinovi Lojzkom, Pepkom in Vančkom, starimi komaj 13, 15 in 17 let.

Veselo razpoloženi pohodniki iz Mislinje med potjo

Sicer pa nas zgodovina uči, da je partizanska enota Pohorskega bataljona nastala 11. septembra leta 1942 v Dobrovljah na Pohorju. Na začetku je štela 90 borcev, njihov poveljnik pa je bil Rudolf Mede. 21. decembra se je premaknila na

Osankarico, kjer je pri Treh žeblih nameravala prezimiti. Po izdajstvu so jih 8. januarja 1943 obkolile že omenjene enote nemške vojske in po več kot dvournem boju tudi pokončale. Danes nekateri poizkušajo iz tega junaškega dogodka po svoje prikrojiti zgodovinska dejstva, češ da so Pohorski bataljon izdali komunisti iz vrhov partije, ker jim njegovo delovanje ni bilo povšeči, saj v njihovih vrstah naj ne bi bilo borcev komunistov. To so seveda zlonamerna, politično obarvana natolcevanja, saj vsaj domačini iz Mislinje dobro vemo, da je bil Zdravko Čebular že predvojni komunist. To pa prav nič ne zmanjšuje veličine njegovih junaštev, saj so morali biti komunisti vedno v prvih bojnih vrstah ali pa se lotevati najtežjih vojaških operacij. Prav tako so se pred kratkim v nekaterih

političnih strankah porodile ideje, da naj bi prenesli posmrtno ostanke padlih borcev tega bataljona iz Gradca v Avstriji, kjer so pokopani, v Slovenijo. Najbolj vneti zagovornik tega je poslanec Jožef Jerovšek, ki ga že vrsto let srečujemo na vsakoletni komemoraciji pri Treh žeblih. Na te izzive je jasno odgovoril tudi predsednik Zveze borcev Slovenije Janez Stanovnik, ki je dejal, da naj si na račun Pohorskega bataljona nekatere politične opcije ne kujejo svojih političnih točk in da naj vsaj mrtve pustijo na miru. Tudi Pavel Gantar, ki je bil slavnostni govornik na letošnji proslavi, je dejal, da naj o tem odločajo svojci padlih borcev in da takšni izzivi še potencirajo že tako močno razdvojenost slovenskega naroda.

Letos se je spominske komemoracije udeležilo rekordno število udeležencev. Po izjavah organizatorjev jih je bilo preko 2000. Tudi mislinjski planinci, 65 nas je prehodilo to pot, smo se, tako kot vrsto let nazaj, udeležili organiziranega pohoda od Peska do Osankarice. Na prizorišču poslednjih bojev Pohorskega bataljona smo skupaj z delegacijo iz občine Mislinja prisostvovali komemoraciji. Letos se je te prireditve udeležil tudi novo izvoljeni župan občine Mislinja Franc Šilak. Skupaj z njim smo položili spominski venec pri spomeniku padlim borcem, še posebej pa smo počastili spomin na našega borca Zdravka Čebularja pri kamnu, kjer je padel. Skupaj smo zapeli nekaj pesmi in prižgali svečko v njegov spomin. Sicer pa je v tem boju padel še en domačin, Mislinjčan Ernest Prevolnik - Vojko.

Tudi takole oblečeni udeleženci so se poklonili spomenu borcem Pohorskega bataljona

Položili smo venec ob spomeniku Pohorskega bataljona

Marijan Križaj

Letošnje spominske slovesnosti ob 68. obletnici poslednjega boja Pohorskega bataljona so se na bojišču pri Treh žebelih na Osankarici 8. januarja udeležili številni borci in borke ter pohodniki in planinci. Med njimi so se na ta sveti kraj slovenske zgodovine, na slovenske Termopile, podali s Peska tudi člani PD Mislinja in dvajsetčlanska delegacija Občinske organizacije Združenja borcev za vrednote NOB Mislinja. V imenu občine in združenja je venec na spomenik položila delegacija, ki jo je povedel župan Franc Šilak. Upravičeno to dejanje uresničujemo že nekaj let, saj je bilo med borci Pohorskega bataljona pet mladeničev iz Mislinjske doline. Rojena Mislinjčana,

Ob svečanem polaganju venecv so žareli tudi naši obrazi (foto: Foto studio Samo Brbre)

Zdravko Čebular - Rado, politični komisar 3. čete, in Ernest Prevolnik - Miloš, član štaba Pohorskega bataljona, sta 8. januarja 1943 padla v neenakopravnem boju na Osankarici. Franc Dular - Franci iz Pameč je 27. novembra 1942 padel blizu Ribnice na Pohorju. Fortunat Verboten iz Doliča in Karel Rotovnik - Gojko sta kot člana patrolje Pohorskega bataljona 17. januarja 1943 izkpravela v Završah nad Mislinjo. Slavnostni govornik na letošnji proslavi je bil Pavel Gantar, predsednik DZ. S partizansko pesmijo so nas ogreli člani pevskega zbora

iz Slovenskih Konjic, prisluhnili smo recitaciji in zvokom harmonike.

Naj vas spomnim, da je bil Pohorski bataljon ustanovljen 11. septembra 1942 na Dobrovljah. Ob koncu decembra je štel 96 borcev in bork. Ti so 21. decembra 1942 prispeli na Osankarico in si tam postavili 26 zemljank. Zaradi izdaje je 8. januarja borce obkolilo okrog 2000 sovražnikovih vojakov. Borci Pohorskega bataljona so

izpolnili povelje in se borili do zadnjega. Padlo je vseh 96 mož, žena in otrok. Njihov pogum in neustrašnost sta vrednoti, ki ju zato ne smemo pozabiti, dokler bo pod Pohorjem dihal slovenski človek. Ob spominu na tragedijo na Osankarici je prav, da se zavedamo, da se je tu na naših tleh odločalo o usodi našega naroda. Brez narodnoosvobodilne borbe, v kateri so za svojo zemljo in jezik krvavela pogumna dekleta in fantje, ne bi bilo slovenske države, najbrž tudi slovenskega naroda ne.

Pod zelenim klobukom

Lovska družina Libeliče

Martina Cigler

Foto: arhiv LD Libeliče

Odkar sem se bolj intenzivno pričela ukvarjati s pisanjem za rubriko Kmetijstvo, sem spoznala kar veliko zanimivih ljudi, in ker življenje ni samo delo za preživetje, obstajajo različni konjički, ki jih imajo tudi kmetje. Eni slikajo, klekljajo, pišejo, vzgajajo konje za ježo, veliko pa jih je, zanimivo, vključenih v najstarejši konjiček nasploh – lovstvo. No, prvotno seveda ne gre za konjiček, gre za golo preživetje. Moram priznati, da v preteklosti nisem bila kdo ve kako zaupljiva do lovcev, saj se mi streljanje živali ni zdelo zabavno oz. potrebno. Nato pa sem spoznala kar nekaj gospodov in fantov, ki so lovci, in uvidela, da so tesno prepleteni z naravo in zato potrebni za vzdrževanje ravnovesja pri staležu divjadi, ki nima več toliko naravnih sovražnikov, in bi se utegnili katera vrsta divjadi tudi pretirano razmnožiti. In ker sem bila na obisku na kmetiji Klančnik, kjer so že štiri generacije lovcev, sem se odločila predstaviti Markovo lovsko družino Libeliče,

Lovska družina Libeliče

katero starešina je on sam. Marko pove, da je veselje do lova dobil oz. "podedoval" od dedka in očeta, za lovstvom pa se spogledujeta tudi oba Markova sinova, Miha, ki je že lovec, in Peter, ki se za to šele pripravlja. Lovska družina Libeliče je bila ustanovljena leta 1958 po razdružitvi takratne skupne Lovske družine Dravograd. Lovska družina Libeliče ima okoli 2500 hektarov lovni površin, ki se razprostirajo med reko Mežo na jugu, med državno mejo z Avstrijo na severu in med reko Dravo na vzhodu ter grebenom Šteknije, Štebarskega vrha vse do izvira kisle vode pri Ronetu. LD Libeliče je uvrščena med srednjegorske lovске družine, trenutno je včlanjenih 50 članov.

Njihova najpomembnejša divjad je srnjad, poleg tega imajo še prehodne gamse in divje prašiče. Na vrhu Šteknije in Cestnikovega vrha še pojejo divji petelini, precej je lisic in kun, vse manj pa v lovišču opažajo divjega zajca. Zelo veliko imajo obvodne in vodne perjadi. Pred petimi leti se je v njihovem lovišču na reki Dravi naselil tudi bobber, kar nakazuje, da reka Drava postaja čista. Kot vsaka lovška družina imajo tudi oni lovsko kočjo, in sicer na Črneški gori, kjer se lovci srečujejo na sestankih in raznih družabnih prireditvah. Starostna struktura slovenskih in tudi libeliških lovcev se dviga proti 60. letu, tako da v svoje vrste vabijo mlajšo generacijo, ki jo zanima oz. veseli lov in delo v lovišču.

Predstavljamo vam

Fika Povsod, oskrbnik koč na Smrekovcu

Ida Robnik

Foto: Ida Robnik

Koča na Smrekovcu je poznana planinska postojanka, v zadnjih desetletjih še bolj po oskrbniku Viktorju Povsodu kot po drugih posebnostih smrekovskega pogorja: Smrekovec je poslednji in edini pred 30 milijoni leti ugasli vulkan v Sloveniji, ki je ustvaril pogorje slemenaste zaobljene oblike s poraščenimi vrhovi, z edinstvenim rastlinjem, med katerim so mnoge zaščitene vrste, ter z gozdom poraščena severna pobočja. O le-teh oskrbnik Fika obiskovalce pouči, če za to pokažejo zanimanje. Do koč na Smrekovcu se lahko pripelješ z avtomobilom oziroma pripešaš iz različnih koncev, in sicer iz Šoštanja, Slovenj Gradca, Črne, Mozirja in Ljubnega.

Da je ravno Fika pred dvajsetimi leti prevzel v oskrbo koč na Smrekovcu, je nam, ki ga poznamo od otroštva, čisto razumljivo. Že kot sošolci in otroci iz soseske Črne smo v prostem času najraje lazili po bližnjih hribih in vrhovih Tebra, Obistovih peči, po farovških in Matvozovih gošah ter nad skakalnico na Pristavi in se kasneje, že v najstniških letih, vzpenjali na vrhove koroških gora Pece, Uršlje in Raduhe.

Na poti z Raduhe 8. avgusta 1971:
Rajko Robnik, Fika Povsod in Ida Robnik

"Tole je fikazavrovo jajce ..."

Drobne, sloke postave, poln energije, predvsem pa iskrivih in humornih pripomb in dovtipov, je Fika izpopolnjeval družino hribolazcev v poznih šestdesetih in sedemdesetih letih.

Naše poti so se razšle, ko smo že odrasli vsak po svoje skrbeli za svojo eksistenco, vendar se niso razšle povsem. Nekateri bolj pogosto, drugi manj smo se še vedno videvali na naših kočah in vrhovih gora; seveda smo jih odslej osvajali vsak po drugih poteh, eni še vedno po plezalnih, mi drugi pa bolj po pohodniških.

Fika je v svojem poklicu strojnega delovodje ostal le kratek čas. Vleklo ga je v gore in v oskrbo je vzel koč na Raduhi, dokler je leta 1986 ni zasul plaz. Po tem je nadaljnjih pet let spet delal v svojem poklicu, od 14. aprila 1991 pa je oskrbnik koč na Smrekovcu.

Med ljudmi velja mnenje oziroma že kar pravilo, da je človek, ki zahaja v gore, tam gori drugačen; iz njega izstopijo samo dobre lastnosti. Tudi Fika to potrdi, saj je v dolgih letih oskrbniškega dela na kočah dodobra spoznal ljudi. Ne glede na to, da je smrekovska koč dostopna z avtomobilom vsem, tudi takim, ki sicer ne hodijo oziroma ne morejo hoditi peš v gore, se tam gori značajsno spremenijo, postanejo drugačni, bolj sproščeni, prijazni. Fika meni, da je tudi to "oskrbnikovo delo", saj med drugim tudi vpliva na posameznike in jih vabi, da se vedno znova vračajo. Za ponazoritev pove, da se mu je že večkrat zgodilo, da je planince, ki so že prenočevali na koči, povsem nenamerno tudi drugič in celo tretjič napotil v isto sobo.

Koč na Smrekovcu (1377 m) je odlično izhodišče za različne ture: lahko se gre seveda na vrh Smrekovca (1577 m), na Uršljo goro (1699 m), na Krnes (1613 m),

Komen oz. Kamen (1684 m) ... Preko Smrekovca so trasirane Slovenska planinska pot, Koroška planinska pot in K 24 ter pot XIV. divizije, v bližini je partizanska bolnišnica.

Posebej zanimiva je K 24 (v 24 urah prehoditi vse koroške planinske postojanke), ki jo zmorejo le redki. Fika jih našteje kakih deset letno, ki gredo mimo smrekovske koč. Pogosto jim je ta koč izhodišče in potem seveda tudi cilj. Vse ima zapisane, med njimi seveda tudi svojega tragično preminulega sina Ožbija, ki je bil z 19 leti najmlajši, ki mu je uspel tak podvig. Zapisal si je tudi posebneže, kakršen je možakar, ki je povsem sam prehodil vso pot, brez kakršne koli pomoči, kot je na primer pijača ali hrana med potjo, kamor jo prinesejo drugi ali pa si to pohodnik že prej pripravi. Star pa je preko šestdeset let. Tudi njega mika, da bi se je lotil, pa nikoli ne najde časa. Vedno je kaj bolj pomembnega postoriti. Lani v jeseni je bilo veliko dela s prenavljanjem koč, ostalo je še precej del v notranjosti, ki jih planira dokončati letos, pa sredstva je potrebno pridobiti ... Fika pravi: "Koča je kakor cerkev, če se napehta, se lahko vzdržuje, sicer pa počasi propade."

Človek, ki se odloči pretežni del svojega življenja preživeti v planinah, ima v sebi prav gotovo nek vzgib, ki ga vleče in zadovoljuje neke redke strasti. Ena teh je plezanje, strast, ki jo je Fika v svojem življenju uresničeval, v mlajših letih malo več, veliko v Raduhi, pa tudi v tujini: v Paklenici že kot šestnajstletnik in pozneje v Prokletijah, predvsem pa v Julijcih in Kamniških Alpah. Ima tudi več prvenstveni h smeri, med njimi je v Raduhi zelo poznana smer Bini-Fika. Zdaj se plezalnih podvigov loti bolj poredko, do trikrat letno,

Nadaljevanje na str. 16

saj je kot oskrbnik koč na Smrekovcu pretežno tam. Plezalne izkušnje pa so osnova za še eno dejavnost, ki jo Fika vestno goji vsa leta – je gorski reševalec. Ob vsakem pozivu na pomoč se nemudoma odpravi in priključi akciji reševanja. Tudi na Smrekovcu, ki je na videz nedolžen, sta dve ali tri akcije letno; mimogrede pride do kakega zloma ali izvina. Poškodbo navadno kar sam oskrbi, potem pa — odvisno od poškodbe in vremenskih razmer — pride po poškodovanca reševalno vozilo ali helikopter.

Ko sva s Fiko nedavno tako klepetala o resnih in malo manj resnih dejavnostih v njegovem življenju, je beseda seveda nanese na poznano jed parlamajs, ki jo že leta pripravlja svojim obiskovalcem na Smrekovcu. Povedal je: "Mama je včasih kuhala enolončnico, v katero je dala pač tisto, kar je imela v shrambi. Tako delam tudi jaz. Pravilno bi bilo parmalajs, gre pa za izraz, ki smo ga verjetno prevzeli iz nemščine. Leta 1983 smo imeli prireditve, na katero je vabil plakat, nanj pa je pisec narobe zapisal, da se bo kuhal parlamajs, in ta izraz se je prijel. Včasih smo imeli prav izpite iz kuhanja parlamajsa, namesto dokazil o opravljenem izpitu oz. činov pa smo nosili *knoflice*, ki so pripete na srajco služile kot držalo za žlico. Ljudje imajo radi to jed, zato jo poleg ajdovih žgancev kuham najpogosteje. Največ porcij parlamajsa v enem dnevu sem pripravil dobrih osem let nazaj, in sicer jih je bilo 950. V štirih kotlih se je kuhal." Seveda je Fika poleg maminih napotkov za kuhanje pridobil s tega področja tudi formalno izobrazbo.

Ena izmed hudomušnih in za Fiko značilnih nagajivih pripovedk je razlaga o dinozavrovih jajcih, ki ji vsak obiskovalec zagleda na krušni peči, ko vstopi v koč. Seveda potem pove, da gre za kamna vulkanskega izvora, ki sta se verjetno kotalila po pobočju in pobirala lavo, zato so vidne plasti, ki so videti kot lupina. Kamnine in fosili, ki jih najdemo po hribih, so zelo zanimivi. Kot tisti kamen v Raduhi, ki ga je Fika poimenoval knežji kamen, ko ga je okoli leta sedemdeset med plezanjem fotografiral. To ime so potem prevzeli vsi plezalci.

Del zime Fika preživi s svojo družino v dolini, v Črni na Pristavi. Sem pripelje tudi pritlikave kože, ki jih ima sicer na Smrekovcu. Gor pa se podaja s turnimi smučmi, saj so tereni za to vrsto športnih užitkov na Smrekovcu idealni. Kot vedno mi je med klepetom tudi tokrat ponudil svoj njuhanec, ki ga pripravlja sam. Tega so deležni vsi njegovi "odrasli" obiskovalci in redko kdo ga odkloni. Če se boste sedaj podajali na Smrekovec, znate srečati Fiko na smučeh, spomladi bo pa koč na Smrekovcu tako ali tako v polnem obratovanju in on bo gotovo tam.

Potopisi

Z žlico po svetu

Kuharija v tibetanskih samostanih

Peter Lenče

Streha sveta, skrivnostna dežela, zaradi redkih obiskovalcev, ki bi primerno predstavili njene zanimivosti, pa je tudi precej nepoznana. Tibet. Drugačne prehranjevalne navade, kot jih poznamo doma, drugačni recepti, pa tudi za nas neobičajna hrana, vse to me je vedno zanimalo. S prijateljem sva se v Katmanduju na hitro odločila in s primernim posredovanjem sva prej kot v enem dnevu dobila skupinsko (za dve osebi) vizo za obisk Kitajske. Viza je imela precej kratko veljavnost in po kratkem letu do letališča blizu Lhase stajamo tam pričakala vodič in sofer. Torej je bilo treba čim več reči videti v čim krajšem času.

Avtorica nekaterih nepalskih kuharskih knjig Indra Majapura je napisala tudi knjigo o prehranskih navadah in o načinu prehranjevanja Tibetancev. Drugih (zame) razumljivih tiskanih virov (v angleščini) nisem našel, tako da sem se moral pri svojem iskanju kulinaričnih zanimivosti v tibetanskih samostanih zanašati tudi na skope in občasno precej težko razumljive informacije, ki sem jih dobival sproti v kuhinjah tistih par samostanov, ki sem si jih med kratkim potovanjem imel možnost ogledati. Ob obisku nekaj tibetanskih

restavracij v Nepalju in ogledu njihovih kuhinj (tistemu, ki bi ponovil takšne ogled, svetujem enak vrstni red) ter ob ogledu par samostanskih kuhinj v Tibetu sem ugotavljal, da je včasih res potrebno jakost nekaterih od doma priučenih navad in prepričanj o tem, kako naj bi bile videti stvari okoli nas, zmanjšati na minimum. V teh krajih naša merila ne veljajo in razmišljanja, o čistoči recimo, so nesmiselna in tu in tam tudi motijo naše dožemanje celote.

Ponekod so mi v samostanskih kuhinjah, za plačilo nekaj juanov seveda, celo pustili fotografirati, tako da s posnetki vsaj delno lahko pokažem utrip tistega dela življenja, ki je celo pri nas doma deloma zakrit.

Po kitajski kulturni revoluciji v šestdesetih letih so Kitajci leta 1965 proglasili osrednji in zahodni del Tibeta za Avtonomno pokrajino Tibet in izredno veliko Tibetancev se je izognilo kitajskemu pritisku tako, da so prebegnili v sosednje države. V Nepal in v Indijo. Sedanji Dalaj Lama je takrat uspel, preoblečen v enostavno tibetansko oblečilo, z velikim delom svojega spremstva prebegniti v Indijo. Leta 62 so se odnosi med Kitajsko in Indijo izredno poslabšali, prišlo je do vojne in indijski predsednik Nehru je začel z uradnim državnim programom za pomoč beguncem in administrativno določil mesto Dharamsala za uradni center za tibetanske begunce, od koder sedaj deluje Dalaj Lama s svojim spremstvom kot tibetanska vlada v izgnanstvu. Po nekaterih virih živi v tujini preko 100.000 tibetanskih beguncev. Velika večina teh beguncev živi Indiji, mnogo od teh ravno v Dharamsali in okolici, veliko manj pa v Nepalju, kamor so se zatekli v zgodnjih 60. letih.

V glavnem mestu Nepala, v Katmanduju, so mnogi od beguncev odprli svoje restavracije in počasi se je celo začel spreminjati odnos domačinov (Nepalcev) do hrane. Zanimiv komentar že omenjene avtorice nepalskih kuharskih knjig Indre

Majapura je, da Nepalci šele po izrazitem povečanju števila tibetanskih restavracij v glavnem mestu spoznavajo hrano, ki jim prej ni bila domača. Sem spadajo tipični tibetanski cmoki, ki jim domačini pravijo *momo*. Takšni *momo* so v eni od izvedb polnjeni z govedino, ki naj bi bila nekaterim Nepalcem iz verskih razlogov prepovedana. V varni notranjosti tibetanskih restavracij so celo ti Nepalci začeli uživati prepovedano meso (skrito v cmokih), saj niso pričakovali, da bi jih kak njihov verski gorečnejši razkrinkati. Najbolj značilna vroča nacionalna pijača je tibetanski čaj.

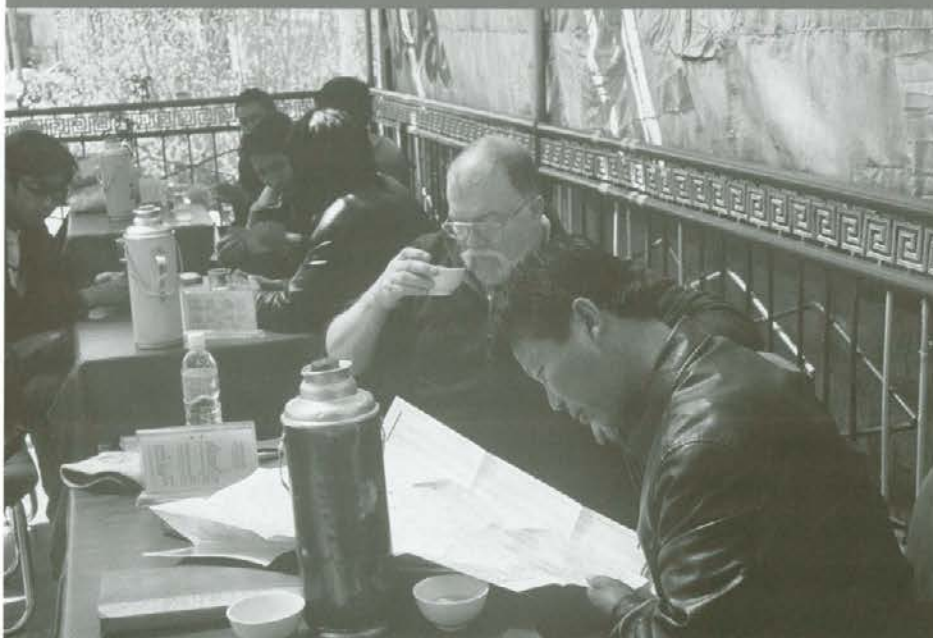
Tihožitje na kuhinjskih policah

Kuhinja tibetanske restavracije v Katmanduju

Ista restavracija – kosilo: mesne kroglice in krompir

Najbolj značilna vroča nacionalna pijača je tibetanski čaj. Za domačine je to zagotovo najpopularnejša tibetanska pijača, za nas zahodnjake (Evropejce) pa je navadno prvi požirek pravi šok.

Tibetanski čaj /butter tea/ (eden od načinov priprave)

7 skodelic vode

1 velika žlica črnega čaja (Tibetanci uporabljajo v polkilogramske kocke stisnjen kitajski črni čaj; če tega ni možno dobiti, bo Darjeeling ali kak podoben črni čaj čisto v redu)

1 skodelica mleka

2 mali žlički soli (da, pravilno ste prebrali – soli!)

Vodo najprej zavrejo, dodajo čaj in mleko ter počakajo, da ponovno zavre. Dodajo maslo in pustijo počasi vreti. Po dveh do treh minutah rahlega vrenja vse skupaj precedijo v posodo, ki ji pravijo *dhongmo*, kjer čaj intenzivno mešajo, tako da se skoraj speni, ga dajo ponovno segreti in ga servirajo. Piti ga je treba čim bolj vročega. Domačini večkrat dodajo malo sode bikarbone (natrijev bikarbonat) za ekstrahiranje barve čaja, kot sami pravijo. *Dhongmo* je cev za pripravljanje čaja. To je bambusov valj (z dnem), ojačan s par kovinskimi obroči, v sredini pa ima bat. S tem batom intenzivno mešajo vsebino v bambusovi cevi, da se skoraj začne peniti. Zelo podobna posoda je v Sloveniji na kmetih še precej pogosto v uporabi za pripravo masla – *pina* ji pravijo Korošci. Čaj je priporočljivo piti čim bolj vroč, saj lahko maslo, če je tekočina prehladna, na vrhu napravi skorjo in še tako navdušenemu pivcu čaja estetski čut ob pogledu na ohlajeno vsebino skodelice povzroči rahel odpor do tako pripravljene vode. Domačini pravijo, da je njihov čaj nomadom edina tekočina, ki jo pijejo. Skodelice imajo sicer bolj majhne, vendar pa je podatek, da popijejo po trideset do štirideset skodelic takšnega čaja na dan, vseeno zgovoren. Precej neprijetna situacija za tistega, ki z domačini ne deli veselja do domačega čaja, pa nastane v kakem lokal, kjer kdo od omizja naroči to pijačo. Navadno ga prinesejo v veliki (liter in pol do dva litra) termovki. Čaj iz termovke vam stalno dolivajo v vašo skodelico, ne da bi vi prosili za dodatni požirek. Takšno dolivanje je namreč njihov znak spoštovanja do gosta in prav neprijetno nevljuden postane tujec, ko (navadno že sredi prve skodelice) preneha piti ponujano nacionalno pijačo. Več tistih, ki so jakov čaj (jasno, z maslom, mlekom in soljo) le poizkusili, pravi, da je samo ena stvar bolj groznega okusa od vročega jakovega čaja – hladen jakov čaj. Ta trditev je verjetno največkrat slišana poved med popotniki, citirana pa je iz ene od izdaj knjižic Lonely Planet. Ob naročanju čaja moramo pač poudariti, da ne želimo njihovega "butter tea" ampak le navaden črni čaj, ki včasih tudi koristi urejanju prebave.

(se nadaljuje)

Srečanje bratrancev po Avgustu in Alojziji Hergold

Srečanje je bilo prijetno in lepo, saj smo se srečali bratrance, ki smo se do sedaj bolj malo poznali ali pa se sploh nismo. Srečali smo se kar v lepem številu. Če bi se srečanja udeležili vsi, bi nas bilo več kot

120. Vsi si želimo, da bi se v prihodnjih letih zbirali v prav tako lepem številu.

Marija Balek

Prvo srečanje, 30. maja 2009, sta organizirali Vikica Breznik in Marta Naglič.

Drugo srečanje je bilo 29. maja 2010. Organizirala sta ga Jože Balek in Vida Merzdovnik.

Najprizadenejši delavec Območne enote Slovenj Gradec v letu 2010

Jerneja Čoderl, univ. dipl. inž. gozd.

Zavod za gozdove Slovenije,
OE Slovenj Gradec

Ivan Skerlovnik - Janez

Zavod za gozdove Slovenije je konec preteklega leta že tretjič zapored izmed zaposlenih izbral najprizadenejšega delavce. Izbor je zajel po enega zaposlenega za posamezno območno enoto, najprizadenejšega sodelavca pa so izbrali tudi na nivoju centralne enote ZGS v Ljubljani. Že drugič, v treh dosedanjih izborih, smo najprizadenejšega delavca naše območne enote našli v krajevni enoti Radlje, na kar smo zelo ponosni.

V letu 2008 je priznanje za svoje delo z razglasitvijo za najprizadenejšega delavca dobil sodelavec Mihael Kristan, leto kasneje je bila izbrana naša tajnica območne enote Metka Pohovnikar. Kot tretji doslej pa je častno priznanje prejel Ivan Skerlovnik.

Janez Skerlovnik, kakor ga sodelavci običajno imenujemo, že preko trideset let opravlja delo revirnega gozdarja v revirju Anton KE Radlje. Revir Anton je strokovno zahteven, obsega velik delež najproduktivnejših jelovih rastišč in površinsko presega povprečno velikost revirjev naše krajevne enote. Segaj od reke Drave do vrha Kop. Janez je svoje delovne obveznosti vedno vestno izpolnjeval. Njegov odnos do sodelavcev sta oblikovali dve značajski lastnosti, s katerima Janez razpolaga v veliki meri. Je umirjen in odlikuje ga smisel za humor. Velikokrat miri

Janez je v svojem revirju velikokrat sodeloval pri terenskih vajah študentov gozdarstva (spredaj dr. prof. Jurij Diaci – profesor za gojenje gozdov)

strasti ob burnih debatah med mlajšimi sodelavci. Janez je zelo dober organizator, kar smo s pridom izkoriščali znotraj delovanja kolektiva KE in pri delovanju širše v prostoru in času. Naš sodelavec je bil vselej pripravljen požrtvovalno iskati sponzorje za izvedbo izobraževanj KE in naših lastnikov. Veliko truda je vložil v sodelovanje pri izvajanju terenskega pouka za študente gozdarstva in za druge skupine, ki so želele strokovno vodenje po naših gozdovih v Hudem Kotu, na Orlici, na Sv. Antonu na Pohorju. Ker Janez rad zapoje, je bil eden od pobudnikov za ustanovitev gozdarskega pevskega zbora Stezice. Prevzel je skrb, da so bili člani Stezic vselej usklajeno oblečeni in da nas niso razveseljevali le z ubranim petjem, ampak tudi s svojim všečnim videzom. Vrsto let je Janez Skerlovnik vodil sindikalno organizacijo naše območne enote. Zahtevnost vodenja je prišla še posebej do izraza, ko je svojo funkcijo želel zaključiti in je imel veliko dela z animiranjem mlajših gozdarjev za delo na čelu sindikalne organizacije.

Za Janeza ugotavljamo, da pozna ogromno ljudi, da ima res veliko prijateljev in znancev. Dobre odnose z lastniki gozdov, ki so pogoj za uspešno delo, je kalil na najrazličnejše načine. Tradicionalno je pripravljala nogometna srečanja med lastniki gozdov in gozdarji, ki so na drugačen način in v drugem okolju doprinesla k uspešnemu vsakdanjemu delu.

Kot zaprisežen lovec Janez dobršen del prostega časa preživi v gozdu na lovskih poteh. Lovske izkušnje je uspešno vpletel v delo revirnega gozdarja in skrbel za divjad z ustreznimi gojitvenimi ukrepi. Poverjena mu je bila tudi skrb za del evropske pešpoti E6, ki teče skozi gozdove naše KE.

Odločitev, da se Janezu Skerlovniku izreče priznanje za dobro delo v gozdarstvu, je mogoče utemeljiti na več načinov. V ospredju je vselej njegovo nesebično delo za druge, za najširši krog ljudi.

EuroSkills 2010

Olimpijada poklicev v Lizboni

Andrej Otto, učitelj praktičnega pouka na Srednji gostinski turistični in lesarski šoli Slovenj Gradec

Foto: arhiv Srednje gostinske turistične in lesarske šole

EuroSkills ali olimpijada poklicev je tekmovanje v poklicnih spretnostih, na katerem lahko sodelujejo mladi med 18. in 25. letom starosti. Potekalo je med 9. in 12. decembrom v Lizboni na Portugalskem. Več kot 500 tekmovalcev iz 28 evropskih držav se je pomerilo v 52 poklicnih panogah. Slovensko ekipo je zastopalo 15 tekmovalcev in 11 mentorjev-sodnikov iz šestih poklicnih panog. Po tednu dni smo se vrnili domov s šestimi posamičnimi in dvema skupinskima medaljama. Med temi smo bili med najuspešnejšimi tudi lesarji – kar trikrat srebrni.

V priprave na to tekmovanje smo vložili ogromno svojega časa. Že dobro leto prej smo se v Ljubljani zbrali predstavniki večine lesarskih šol in pričeli pod okriljem CPI, Centra za poklicno izobraževanje, načrtovati izvedbo prvega nacionalnega tekmovanja za poklic mizar. Poleg strokovnega znanja je bil pogoj za sodelovanje tudi osnovno znanje angleškega jezika, in to za tekmovalce in mentorje. Tu so nastopile prve težave in

zato so nekatere šole odstopile. Nismo iskali odličnjakov, temveč tiste, ki so bili voljni delati, ki so bili spretni pri delu v delavnici in se pripravljali še dodatno učiti in trenirati za tekmovanje. Marko Merkač, dijak 2. letnika, smer lesarski tehnik, je na naši šoli že štiri leta izkazoval veliko veselje do poklica. S svojim znanjem in spretnostmi je navduševal tako učitelje kot sošolce. V aprilu preteklega leta je nekoliko zadržano sprejel izziv nacionalnega tekmovanja. Z drugim mestom se je uvrstil v državno ekipo. S tem se je pričelo novo resno delo. Dobili smo načrte za testno nalogo, na podlagi katere smo se lahko pripravljali na evropsko tekmovanje. Dva meseca pred tekmovanjem smo bili dvakrat tedensko preko spleta povezani s Portugalsko, da smo se naučili delati na njihov CNC-stroj z novo programsko opremo. S tečajem je organizator želel omogočiti enakovredne pogoje za vse tekmovalce. Carlos, ki je vodil tečaj, je Marka posebej pohvalil, kako dobro se je pripravil v tako kratkem času. Nekatere države imajo programsko opremo že v učnih procesih na šolah. Potovanje na Portugalsko se je v drugem tednu decembra za obe skupini, 11 mentorjev v ponedeljek in 15 tekmovalcev v torek, začelo z zamudo. Na zbranstvo in dobro pripravljenost to seveda ni najbolje vplivalo. Mentorji smo zamudili uvodne sestanke, tekmovalci so pristali sredi noči in spali manj kot 3 ure. Počeli smo nekaj čisto novega, kar lesna industrija do sedaj ni prakticirala. Prvič v zgodovini so se lesarji morali pomeriti v

timu kot trije različni strokovnjaki, ki izdelujejo en izdelek, sestavljen iz treh modulov. Prvi je opravljal delo stavbnega mizarja, drugi je imel na skrbi bivalno pohištvo, tretji pa je bil strojni mizar (lesarski tehnik), ki je pripravljali material za prva dva, nastavljal stroje in obdeloval les na CNC-stroju. Ocenjeni so bili kot posamezniki in kot skupina. Na WorldSkillsu, svetovni olimpijadi poklicev, izdeluje vsak tekmovalec svoj izdelek. Slišati je bilo kar nekaj pripomb, da ta novi način dela ni primeren, a dokazali smo nasprotno.

Po začetnih težavah in strahu, da bo kljub podvojenemu številu strojev prišlo do pretiranega čakanja pri strojni obdelavi, so se tekmovalci zelo hitro porazdelili in že na začetku pokazali, da so dobro pripravljeni. Posebno pozornost smo polagali na varno delo in osebna zaščitna sredstva. Cilj tekmovanja ni bil samo končan izdelek, temveč tudi, da se kljub pritisku zaradi novega okolja in drugačne strojne opreme ne zgodi nobena nesreča ali poškodba pri delu. Na koncu smo z veseljem ugotavljali, da nismo imeli večjih kršitev. Na razpolago so bili novi stroji, ki jih je bilo lahko nastavljati, varovala so bila narejena tako, da jih je bilo mogoče zelo enostavno prilagajati.

Marko Merkač, dijak lesarske šole v Slovenj Gradcu, je opravljal delo strojnega mizarja. Njegova naloga je bila, da je nažagal in poskobljal obdelovance, ki sta jih potrebovala tekmovalca Denis Štok, iz lesarske šole v Mariboru, in Boštjan Pajk, iz lesarske šole v Novem mestu. Slednja sta se

Marko Merkač z dvema srebrnima medaljama

Marko pri strojni obdelavi

Sestavljanje in lepljenje oboda izdelka

osredotočila na risanje, zarisovanje in izdelavo vezi – vsak na svojem delu izdelka. Vsi so imeli jasno določen cilj, da nobeden izmed njih ne čaka drugega ali da bi bil kdo brez dela. Vsak trenutek so morali načrtovati tako, da so pomagali drug drugemu, da pri delu na stroju ni bil eden sam, da so si pomagali tudi pri sestavljanju in lepljenju. Zaključna dela so izvajali vsi. Marko je svoje delo odlično opravil. Posebno nalogo je imel pri CNC-tehnologiji, ki je bila sestavljena iz treh delov in je prinesla kar četrtno točk v njegovem modulu. Glede na podano risbo je moral poiskati napake in dopolniti manjkajoče podatke v ISO-programu za CNC-stroj. Slednjega so potem optimizirali. Druga vaja je bila nastavljanje orodja in generiranje NC-kode na podlagi risbe s 3D-simulacijo s programsko opremo AlphaCam. Tretji del naloge je bilo izvajanje izdelanega programa na najnovejšem petosnem CNC-stroju Balestrini X300. Euroskills tekmovanje ni dogodek, ki bi bil namenjen samo iskanju najboljšega v določenem poklicu. Ideja tekmovanja je predvsem v tem, da bi v krizi poklicne izobrazbe mladim približali različne poklice in jim s tem omogočili izbiro in lažjo odločitev predvsem za poklic, ki pritegne, navduši in v katerem vidiš uresničitev samega sebe. Danes, ko je delo vedno manj cenjeno, je to še posebej pomembno. Naše tekmovanje se je odvijalo v zelo velikih sejemskih halah. Dejansko smo bili mi razstavni subjekti, saj nas je v teh treh dneh prišlo gledat preko 64.000 učencev, dijakov in študentov iz portugalskih šol ter preko

20.000 drugih obiskovalcev. Ustavljali so se ob prostorih za tekmovanje in nas opazovali pri delu, mi pa se nismo smeli pustiti motiti. Nekatere ekipe so bile zelo dobro pripravljene. S seboj so imele cele omare orodja, ki so, ko se raztegnejo, kot delovne mize. Naša ekipa bi lahko v omaro zložila vso ročno orodje in strojčke iz šolske delavnice, pa še vedno ne bi bila polna. Zato smo še posebej ponosni, da smo tudi brez tega dosegli tako dober rezultat. Najboljše orodje še ne zagotavlja uspeha, lahko pa k temu pripomore. Zanimivo je bilo opazovati ekipe, ki so vsaka na svoj način zastavljale tehnologijo. Tehnološko smo bili omejeni in morali smo se znajti, da je le delo bilo varno in v okviru dogovorov. Naši fantje niso veliko zaostajali za Estonijo, ki je imela za seboj že dve tekmovanji na WorldSkillsu in tako tudi zelo dobre izkušnje na tem področju. Tudi Španci in Portugalci so bili zelo dobri, Nizozemci so se močno trudili. Pričakoval sem, da bodo razlike v točkah zelo majhne, kar je pomenilo, da odločajo malenkosti. Bal sem se, da smo prvi dan napravili nekaj priložnosti, ko je naša ekipa prehitevala. Za vsak dan je bilo točno določeno, kaj mora biti narejeno, da se oceni. Ocenjevanje pa je potekalo dolgo v noč. Tačas so fantje že trdno spali. Res so bili utrujeni, a sem verjel, da bodo zdržali tempo in si odpočili doma. **In končni rezultati: Marko Merkač, dijak Srednje gostinske turistične in lesarske šole Slovenj Gradec, je dobil srebrno medaljo za strojno obdelavo lesa in CNC-obdelavo, Boštjan Pajk je dobil**

srebrno medaljo za bivalno pohištvo (Cabinet makeing), Denis Štrok pa je bil četrti pri stavbnem pohištvu (Joinery). Kot tim so naši fantje dobili skupaj s Španci še ekipno srebrno medaljo. Veselje je bilo nepopisno, saj na tako visoko uvrstitev kot novinci nismo računali. Na koncu pa nas je čakalo še eno veliko presenečenje. Firma Bitmind, katere direktor je Carlos Rodrigues in je bila z Marjos sponzor pri CNC-obdelavi, je prvim trem pri strojni obdelavi izročila za nagrado programsko opremo AlphaCam – za risanje, generiranje NC-kode in simulacijo CNC-obdelave. Pa ne za en sam računalnik, temveč za kompletno računalniško učilnico. Ob tem sem pomislil samo na eno: naše enoletno pripravljanje se je izplačalo. Vsekakor smo šola, ki potrebuje dodatno programsko opremo ob našem CNC-stroju. Osvojena medalja nam je v velik ponos, mladim pa naj bo spodbuda, da se tudi s poklicnim izobraževanjem lahko daleč pride. Največ pa bo meni osebno gotovo pomenilo odkritje talenta v mladem dekletu ali fantu, da nosi v sebi takšno ljubezen do dela z lesom, kot jo izkazujejo Marko in še mnogi naši dijaki.

Povezave na spletu:
www.euroskills2010.pt
www.euroskills.org
<http://www.cpi.si/>
<http://www.mojazibira.si/>

Naša ekipa ob končnem izdelku

Marko z ravnateljem Ivom Škodnikom in mentorjem Andrejem Ottom

Na obisku na kmetiji Klančnik

Martina Cigler

Foto: Martina Cigler

Zima je in ker se pozimi nerada podam kam više v hribe, sem si tokrat izbrala družinsko kmetijo v domači vasi, in sicer kmetijo Klančnik iz Podklanca.

Zgodovina kmetije sega v 18. stoletje, ko so bili gospodarjevi predniki najemniki komaj treh hektarov velikega zemljišča. Kmetija je bila v lasti Št. Pavelskega samostana na avstrijskem Koroškem. Kmetijo je vedno prevzel moški potomec, in ker so bili predniki zelo sposobni, so pripeljali kmetijo do velikosti, kakršna je danes. Kmetija Klančnik obsega 70 hektarov lastne zemlje, 20 pa je ima v najemu. Od vseh površin je 25 hektarov gozda, iz katerega pridobivajo les za lastne potrebe.

Od poljščin imajo letos prvič posejano krušno pšenico, in sicer 5 hektarov, 0,5 hektara imajo pire in 0,5 hektara rži. Imajo tudi mlin za žito, tako da bodo v bodočnosti pekli kruh iz domače moke.

Na kmetiji Klančnik gospodarji družina Kogelnik, ki trenutno šteje sedem članov: gospodarjev oče Jože je že upokojen in je odgovoren za predelavo mesa in gojeno divjad, mlada gospodarjeva žena Marjana je zadolžena za prašičerejo in gospodinjstvo, njuna hči Špela Kogelnik je odgovorna za vodenje turizma in vse administracijske posle na kmetiji, sin Miha z dekletom Gabrielo Mori je odgovoren za vodenje govejega hleva, sin Peter, ki je še osnovnošolec in igra nogomet, pa s harmoniko frajtonarico razveseljuje goste na kmetiji. Seveda pa ne smemo pozabiti mladega gospodarja Marka Kogelnika, ki je organizator vsega dogajanja na kmetiji, ki jo je prevzel leta 2005. Gospodar Marko ima še tri sestre in brata, ki pa imajo že svoje družine in svoje domove, na kmetijo pa se radi vračajo na obisk.

Danes je na kmetiji več različnih proizvodenj; prva je reja krav molznic. V hlevu imajo tako 100 glav govedi, od katerih je 40 do 50 molznic. Letna proizvodnja mleka je 200.000 do 300.000 litrov mleka. Druga osnovna proizvodnja na kmetiji je prašičereja. Čez leto imajo v hlevu 25 do 30 plemenskih svinj in vzredijo 300 do 400 odojkov letno. Tretja je gojenje divjadi. Imajo 40 hektarov veliko ograjeno oboro, v njej pa gojijo 100 do 150 glav štirih različnih vrst divjadi, kot so damjaki,

Kmetija Klančnik

mufloni, gamsi in navadni rdeči jelen. Kombinacija teh treh osnovnih dejavnosti na kmetiji je dala dve dopolnilni dejavnosti, to sta predelava mesa in turizem. Na kmetiji se vse meso tukaj vzrejenih živali tudi predela. Predelavo mesa so registrirali leta 2000. Da lahko vse izdelke tržijo, so registrirali turistično kmetijo. Na leto jih tako obišče nekaj tisoč gostov. Za popestritev turističnega ogleda njihove kmetije so leta 2005 nabavili turistični vlak s 56 sedeži, s katerim goste

odpeljejo na ogled divjadi in njihove lastne lovske koč, v kateri imajo kar 400 trofej različnih živali. Za najmlajše goste, tj. za skupine iz vrtcev in osnovnih šol, imajo na kmetiji organiziran tudi ogled domačih živali. Poleg krav, prašičev in divjadi lahko vidimo tudi vietnamske prašiče, mini koze in račke. V načrtu imajo napraviti še majhen živalski vrt domačih živali.

Delovni dan na kmetiji Klančnik se prične ob sedmih zjutraj in konča ob petih popoldne, delajo šest dni v tednu, ob nedeljah pa si vzamejo prosto. Kljub časom, nenaklonjenim kmetijstvu, nihče ne hodi v službo, vsi živijo od kmetijstva, kar je ob Markovi optimistični naravi vredno posnemanja.

Različni preparati živali v lovski koči

Lastni turistični vlak

Domače živali

Degustacijska klet

Trije kralji iz Podgorja in z Razborja pri predsedniku države

Leopold Korat

Za letošnji praznik Svetih treh kraljev so bili koledniki trije kralji iz Podgorja povabljeni v Ljubljano. Preko Misijonskega središča Slovenije, ki že sedemnajst let vodi koledniško akcijo, smo bili izbrani, da zapojemo in voščimo vse dobro v novem letu predsedniku države Danilu Türku. Tako smo se nekaj dni pripravljali na to veliko nalogo. Podgorskim kraljem sta se pridružila še dva harmonikarja in dva pastirčka z Razborja. Ekipa je bila popolna. V sredo zjutraj smo se odpeljali v Ljubljano. Ker smo imeli še nekaj časa, smo odšli do stolnice in frančiškanske cerkve na Tromostovju in si ogledali lepe jaslice. Nadaljevali smo čez Tromostovje in mimo Magistrata do nadškofijskega dvorca. Ko smo se vrnili v prostor Misijonskega središča, smo se začeli pripravljati. Pripeljali smo se do stavbe, kjer "stanuje" gospod predsednik. Po protokolu smo se postavili v sprejemno dvorano in čakali. Točno ob 11. uri je vstopil g. predsednik. V kratkem nagovoru se je zahvalil vsem kolednikom, ki preko misijonov pomagajo ljudem po svetu. Dejal je, da je tega v našem svetu še premalo in da je še kako prav, da se običaji naših prednikov združijo z dobrodelnostjo.

Trije kralji pri predsedniku države Danilu Türku

Koledniki, ki kot trije kralji, ki oznanjajo, da se je za vse ljudi rodil Odrešenik, vzbujajo novo upanje. Svet bi bil veliko lepši in srečnejši, če bi razmišljal in deloval v luči in z mislijo kolednikov. Po govoru in pozdravu sta sledila pesem treh kraljev in voščilo predsedniku. Ob skupinskem fotografiranju je tako bliskalo, da je našemu Boltežarju (črncu) začela po obrazu teči barva. Sledil je še prijateljski pogovor, potem pa je moral gospod predsednik po drugih dolžnostih. Mi pa smo počasi zapustili zgradbo. To srečanje s predsednikom države, ki je za vsakega od nas imel lepo in prijazno besedo, nam bo ostalo za vedno v spominu.

V Podgorju smo samo malo menjali obleke in maske ter se v dveh skupinah podali od hiše do hiše, od srca do srca. Dobrota ljudi je še velika, le potrkati je treba (na vrata in na srce!). Letošnja trikraljevska akcija je nosila naslov: Naše veselje za srečo drugih! Utrueni in veseli, da so naredili nekaj lepega za srečo drugih, so se trije kralji pozno v noč vračali v župnišče. Odložili so kraljevske obleke, sklenili pa so, da bodo po srcu ostali vedno kralji, kralji, ki želijo prepevati in delati za srečo drugih. Kako lep bo svet, če bo tako. Hvala, kralji in kraljice!

Po Razborju

Leopold Korat

Prvič smo letos na predvečer praznika Svetih treh kraljev koledovali in prepevali v župniji Razbor. Šest kraljev, dva pastirčka, dva harmonikarja in nosilec zvezde so se v spremstvu župnika in šoferja Marjana podali v mrzlo noč. Če je bil začetek bolj tipajoč, pa je konec koledovanja bil nadvse lep in vzpodbuden. Ker so domačije po Razborju precej oddaljene, smo se vozili od hiše do hiše s kombijem. Ob lepem petju otrok se je marsikdo v spominih vračal v mladost. Ko so s starši, dedijem in bico hodili od poslopja do poslopja, kropili, molili in na vrata pribijali križce. Kar pri nekaj domačijah smo to še letos doživeli. Gospodar je iz blagoslovljenega snopa s cvetne nedelje rezljal križce. Te so potem pribili na vrata. Po številu pribitih križcev so včasih ugotovili, kako dolgo je pri hiši ta gospodar. Ta tretji sveti večer pred

Gospodar rezlja križce iz blagoslovljenih vejic

praznikom je bilo zelo mrzlo, zato smo tu in tam stopili v hišo in se ogreli. Pokropili smo stanovanje, napisali imena kraljev na hišne podboje, pokadili z dišečo smolo, voščili vsem pri hiši mir in blagoslov v letu in se podali naprej. Blizu polnoči smo se vračali na svoje domove. Lep spomin bo ostal v srcih nas, ki smo prepevali, kakor tudi pri tistih, ki smo jih obiskali. Noč je bila kratka,

težko je bilo vstati in se v šolo podati. Toda vse je šlo, saj smo vedeli, da bo nekdo z veseljem prejel našo pomoč. Tako da ves napor, mrzla noč in kratko spanje niso bili zaman. Naši trije kralji – otroci z Razborja – so s svojim prepevanjem upravičili misel: Česar se mi veselimo – radi z drugimi delimo. Mladim po svetu hudo se godi, z darovi jim radi pomagajmo vsi.

Dan se je zgodaj začel, med potjo se v meglo odel ...

Simona Jerčič Pšeničnik

Foto: Marija Šegula

Literarno kulturno društvo Beseda iz Dravograda je mlade literate iz OŠ Dravograd in OŠ Šentjanž, ki so med poletnimi počitnicami sodelovali na literarnem natečaju Košenjak 2010, nagradilo z nepozabnim izletom v Maribor, ki se je dogodil v torek, 11. januarja 2011. Predsednik društva, g. Janez Jurič, in ostali člani (ga. Jožica Heber, ga. Milena Cigler) si želijo, da bi se ta srečanja nadaljevala tudi v prihodnje.

Svoje vtise o izletu so zapisali tudi učenci: Lutkovna predstava je bila smešna, spoznali smo delo v lutkovnem gledališču. (Eva Gnamuš)

Bilo je v redu. Dan se je zgodaj začel. Doživeli smo veliko lepega. (Miha Rek, Žan Jevšnik)
Bilo je zelo zanimivo. Najbolj mi bo ostala v spominu vožnja z vlakom, pa tudi predstava je bila zanimiva. (Urška Špalir)
Bilo je super mega fantastično, še posebej na kosilu pri Ranci in na vlaku, kjer smo lahko pokukali k strojevodji. (Nika Perovnik)
Imeli smo se res lepo, še večkrat bi lahko ponovili tako druženje. (Nika Pokeržnik)
Bilo je super. Imeli smo se fantastično. Takšne izlete bi morali še večkrat organizirati. Hvala. (Anja Rožič)

Zjutraj smo se zbudili v megleno jutro in se odpeljali. Vožnja je bila sproščujoča in zabavna, saj smo lahko videli, kakšno je delo strojevodje. Ko smo prispeli, smo si ogledali mesto in lutkovno gledališče, kjer smo se najprej nasmejali ob lutkovni predstavi, nato pa so nam pokazali še, kako nastane

lutkovna predstava, in kdo vse pri tem sodeluje. Izlet je bil zelo zanimiv, saj sem se naučil veliko novega. (Žan Onuk)
Dež tiho pada iz neba, Afrodita, boginja ljubezni, se s kapljicami igra. Pred njimi umaknem se v hišo veselja, domišljije in božanske iskre. (Karmen Jeseničnik)

Ob tej priložnosti pa so na vlaku nastale tudi naslednji verzji:

Ko sonce vzhaja,
vlak odhaja.
Enajst otrok na njem sedi,
eden pa že skoraj spi.

Maribor je daleč proč,
ustavimo se na postaji tiho gredoč.
Bila predstava zelo je smešna,
količina hrane nepregrešna. (Eva Gnamuš)

Ko se zjutraj zbudimo,
na vlak pohitimo.
Se izleta veselimo,
ker v maribor hitimo.

Na vlaku smo veseli,
smo si pesem peli.
Strojevodja nas povabi v kabino,
res je fino.

V Mariboru v gledališču
lutke skačejo »po smetišču«,
miška smetka rada šale zbija,
vse nas od smeha zvija.

Po predstavi lačni smo bili,
zato k Ranci smo šli.
Ko smo se najedli, odšli smo spet nazaj,
v ljubi domači kraj. (Daša Vinšek, Amanda Poplas)

Na vlaku zdaj sedimo,
v Maribor hitimo.
Skozi okno nos tiščimo,
skupaj v tunelu ga izgubimo.
Ko mrši veter nam lase,
spomnimo se pesmi te.
Pokliče strojevodja nas,
z vso močjo pritisne na "gas".
Kmalu domov smo prispeli,
lep spomin na pot bomo imeli. (Daša Vinšek, Amanda Poplas)

Kot mentorica se zahvaljujem literarno-kulturnemu društvu Beseda, še posebej predsedniku društva, g. Juriču - Vančyju, da mlade literate OŠ Dravograd in OŠ Šentjanž spodbujajo pri ustvarjanju. Hkrati pa bi se zahvalila tudi Občini Dravograd in ge. županji Marijani Cigala, da društvu finančno pomagajo pri uresničitvi tega sodelovanja, ki prinaša nepozabne in prijetne trenutke vsem udeležencem. Hvala.

Sprejem pri predsedniku države

Franc Areh

V četrtek, 9. 12. 2010, je na Brdu pri Kranju predsednik Danilo Türk sprejel slovenske

gasilce in se jim zahvalil za sodelovanje pri reševanju ob septembrskih poplavah, ki so zajele našo državo, in GZ Slovenije odlikoval z visokim odlikovanjem. Pri tem reševanju je sodelovalo preko 60 operativnih gasilcev iz Gasilske zveze Mislinjske doline v občini Zagorje ob Savi. Na sliki so vodilni gasilci iz koroške regije, ki jih je sprejel predsednik države.

Marica in Oto Skobir – zlatoporočenca

Darja Rošar

*Daleč, daleč je za naju pomlad,
mi za mladostjo je hudo,
a ne bi hotel sam postati spet mlad,
raje star sem, star in z njo ...*

A. Smolar

ni več potreben. Oto in Marica sta ga prejela na Brezjah in Marijin blagoslov je obrodil sadove. Spoznala sta se v gostilni Čebular, kjer je Marica, p. d. Pačnikova, s Tolstega Vrha po končani gimnaziji pomagala pri strežbi. Oto je v Mislinji nastopil službo mladega logarja, ki ga je poklicna pot od rodne domačije pri Žnidarju v Podgorju popeljala najprej v Idrijo. V Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec sta vse do upokojitve službovala oba. Dom sta si ustvarila v Mislinji ter življenje podarila sinu Juretu in hčerki Mateji. Danes ju obdaja že šest vnukov. Kolikšna povezanost in ljubezen je med njimi, se ni dalo skriti tudi na zlati poroki. Po gostiji v gostilni Kovač so jima pripravili bogat kulturni program in jima izkazali svojo

vedno rad potegne svoj meh. Med slovesnostjo civilnega obreda, ki jo je z izbranimi besedami vodil župan Mislinje g. Franc Šilak, pa je zazvenela pesem Okteta Dolič. Slavljencema so prišli čestitat tudi mislinjski lovci, katerih član je Oto že vrsto let, in ob pesmi rogistov so se zatresla tla. Presenečen pa še kar ni bilo konec. Zbrali so se pevci Lovskega okteta Podgorje pod vodstvom g. Toneta Gašperja, pri katerem pojeta tudi oba slavljenceva brata Tone in Janko. S pesmijo so povedali vse tisto, kar včasih ostane neizrečeno: občutki zadovoljstva, veselja in pripadnosti, ki z leti postane še trdnjša. Ta dan so ostale skrbi in težave tega sveta nekje drugje, ničesar ni bilo, kar bi nas razdvajalo in ločevalo. Bil je praznik ljubezni in razumevanja, kar sta nam s svojim življenjem izkazala

Marica in Oto z otrokoma Mateji in Juretom

Prava zimska idila nas je pričakala prvo soboto v mesecu decembru. Smreke so globoko upogibale svoje veje pod bogato snežno odejo, ki je kot nevestina obleka očarala s svojo lepoto. To ni bil navaden dan. Naša teta Marica in stric Oto Skobir iz Mislinje sta slavila zlato poroko – 50 let skupnega življenja. Še vsa mladostna in elegantna nista mogla prikriti sreče in veselja, ki je gredo njuni srci. Lepo število svatov se je zbralo v cerkvi sv. Urha v Podgorju, kjer sta se Bogu zahvalila za ta častitljivi jubilej. Slovesnost je vodil g. Leopold Korat, ki je ob čestitkah poudaril, da predstavlja zlata poroka obliko protesta proti tistim, ki mislijo, da nam zakrament svetega zakona

hvaležnost za vso skrb in ljubezen, ki jo razdajata kot babica in dedek. Prijaznost in dobrota sta tisti besedi, ki zaznamujeta naša slavljenca. Z nostalgijo smo se sprehodili med starimi fotografijami, na katerih so bile osebe, ki so jima veliko pomenile, pa so se morda že poslovile od tega sveta. V želji, da svoj praznik podoživita ne le sama zase, ampak da zajameta čim širši krog sorodnikov in prijateljev, sta nam omogočila, da se srečamo, za kar smo jima še posebej nečaki iz srca hvaležni. Njun stisk roke je pristen in v odkritem zanimanju spremljata naše poti. Tako kot njuno življenje je bilo tudi praznovanje zaznamovano s harmoniko in pesmijo, saj je Oto pevec in muzikant, ki še

zlatoporočenca. V njunih očeh sta se zrcalila zadovoljstvo in ponos, ki ga lahko daje le sad ljubezni in spoštovanja do drugega človeka, da si lahko srečen sam. Da jima je to uspelo, ni nobenega dvoma, zato iz srca iskrene čestitke. Naj vama brezjanska Marija nakloni blagoslov srečnih in predvsem zdravih let, da še naprej ohranita svojo zvezo v prijateljstvu in ljubezni!

Ana Doler, Zrelo klasje

Milena Cigler

Foto: Milena Cigler

Če bi bilo na meni, da dam naslov tej drugi zbirki pesmi pesnice Ane Doler, bi ji dala naslov *Jablanov drevored*. Zanimivo, da mi je pri tej pesmi zaigralo v duši, morda iz nostalgije po nekdanjih časih. Zato jo bom na koncu tudi navedla bralcem *Viharnika*. Druga zbirka Ane Doler zagotovo ni izšla po naključju. Čeprav ga je izrazila pozno, se je njen pesniški talent razvijal skladno z njeno samozavestjo. Njena poezija zagotovo ni strategija preživetja niti način življenja.

Preprosto zrasla je iz razmer neke divje lepe narave, s cerkvico, ki spominja na davno kulturo pradedov, ki so tudi zasadili prelesten jablanov drevored, čeprav je to v resnici čisto navaden drevored, ampak božanska iskra njene poezije ga je ovila v bleščeč drevored življenja, saj se v njem neprestano nekaj dogaja.

Poskušala je ujeti trenutke odhoda noči, svetlikanja juta, občutka raja, blaženosti otroških let, čuda ptičjega petja, skratka, njene pesmi je treba prebrati – vodijo te za seboj in ne dajo ti predaha, tako čiste, tako naše, čeprav jih ne moremo ujeti. Listi, ki so se njej pustili napolniti, potujejo naprej kot kamenčki, ki jih zalučamo po vodi; nekaj časa se skupaj z valovi odbijajo, nato pa počasi potonejo v vodo. Voda je naša duša in teh kamenčkov si želimo še več.

Ana je svojo poezijo predstavila v Knjižnici Dravograd dne 13. 1. 2011, program je povezovala ga. Jožica Heber, poezijo smo predstavile Betka Kolenbrand, Nika Holcl in

Milena J. Cigler. Glasbeno spremljavo so prispevali mladi glasbeniki Živa Poberžnik, Mitja Schondorfer in David Skutnik, večer pa so zaokrožile še Stare sablje z lirčno balado, ki se je s predstavljeno poezijo ujela v skladno celoto. S krasno spremno besedo je knjigo v življenje pospremil naš kantavtor Adi Smolar.

Jablanov drevored

Na poti do domače hiše,
stare jablane so se zarasle v rob.
Drevesca majhna je nekoč posadil prapraded.
Minevala so leta, spletena iz nekaj dob,
a na spomlad njihove so krošnje en sam rožnat cvet.

Tam ena sama so čudesa:
petje ptic, brenčanje čmrljev in čebel.
Hladne sence v vročih dneh. Jesen otresa jabolka v travo,
pobarva krošnje na skrivaj, prvi mraz pa zadnji list jim vzame.
Ko pride sneg, pokrije stare gole veje in uspava vso naravo.

Sodobna koza

*Sodobna koza golta banane
in pražen krompir, če ga kaj ostane.
Ker je le za družbo konju,
se ne sme poznati po vonju.*

*V pisarno ne hodi, tja hodim jaz,
ona je le konju za kratek čas.
Čeprav pogosto golta banane,
ne želi, da opica kdaj postane.*

Milena Cigler Gregorc

EstEtika

Filozofija

Marta Krejan, prof.

Nikar se ne zgroziti, češ, spet dolgočasno nakladanje, ki ga je najbolj preskočiti. Odzivi na moj odgovor, kaj študiram (študirala sem slovenščino in filozofijo), so namreč takrat v glavnem izražali nekaj med pomilovanjem (ker to je pa res neperspektivna zadeva) in skoraj zgražanjem (ker to je pa res dolgočasna zadeva). Filozofija je res lahko dolgočasna, na nek način je tudi neperspektivna, vendar je to povsem relativno. Lahko je neverjetno zanimiva veda in če smo že pri neperspektivnosti – kako bo neperspektivna, ko pa vendarle vse znanosti izvirajo iz nje!? No, dejstvo je, da filozofija preživlja bolj malo ljudi, zakaj je tako, pa ne bom razglabljala tukaj, moj namen je namreč drug.

Sokrat, Aristotel in Platon so imena, za katera smo zagotovo slišali že vsi. Tudi Nietzsche ni neznanka. Najbolj znan in svetovno priznan slovenski filozof je Slavoj Žižek ... Filozofija je humanistična veda.¹ Grška beseda filozofija je sestavljena iz dveh besed: *philos* in *sophia* – prijatelj, ljubitelj in modrost. Gre torej za ljubezen do modrosti (mimogrede: v Mariboru obstaja društvo za razvoj humanistike, ki se imenuje Zofijini ljubimci). Začetki filozofije torej segajo v čas starih Grkov, ki so se začeli spraševati dejansko o vsem, kar obstaja. Za začetnika velja Tales iz Mileta, ki je v petem stoletju pred našim štetjem prvi pravilno napovedal sončni mrk. Zmotno je mislil, da je vesolje voda, zemlja pa plošča, ki plava po njej, vendar so se ravno zaradi njegovih spraševanj in iskanj odgovorov razvile sodobne znanosti. Filozofi ravno tako kot znanstveniki in umetniki raziskujejo svet in življenje, vendar na drug način in z drugimi metodami. Glede na to, kaj je osrednji predmet raziskovanja, obstaja več različnih panog filozofije. Estetika in etika, ki sta vsebovani v naslovu te podrubrike, sta dve izmed njih, ostale so še logika, ontologija, gnoseologija, filozofija zgodovine, filozofska antropologija in politična filozofija.

Logika (grško *logos* – beseda, smisel, načelo, nauk) je filozofski nauk o mišljenju in njegovih zakonitostih; v ožjem pomenu

je znanost o pravilnem sklepanju. Logika je kot prvotno filozofska disciplina v 19. stoletju postala del matematike in kasneje računalništva.

Ontologija je temeljna filozofska disciplina, ki obravnava bivažoje oz. bitnost nasploh; je nauk o biti (iz grških besed *ontos* – bitje in *logos* – beseda, nauk).

Gnoseologija (lahko tudi spoznavna teorija oz. epistemologija) raziskuje spoznanje in njegove možnosti ter meje (iz grških besed *gnosis* – spoznanje in *logos*).

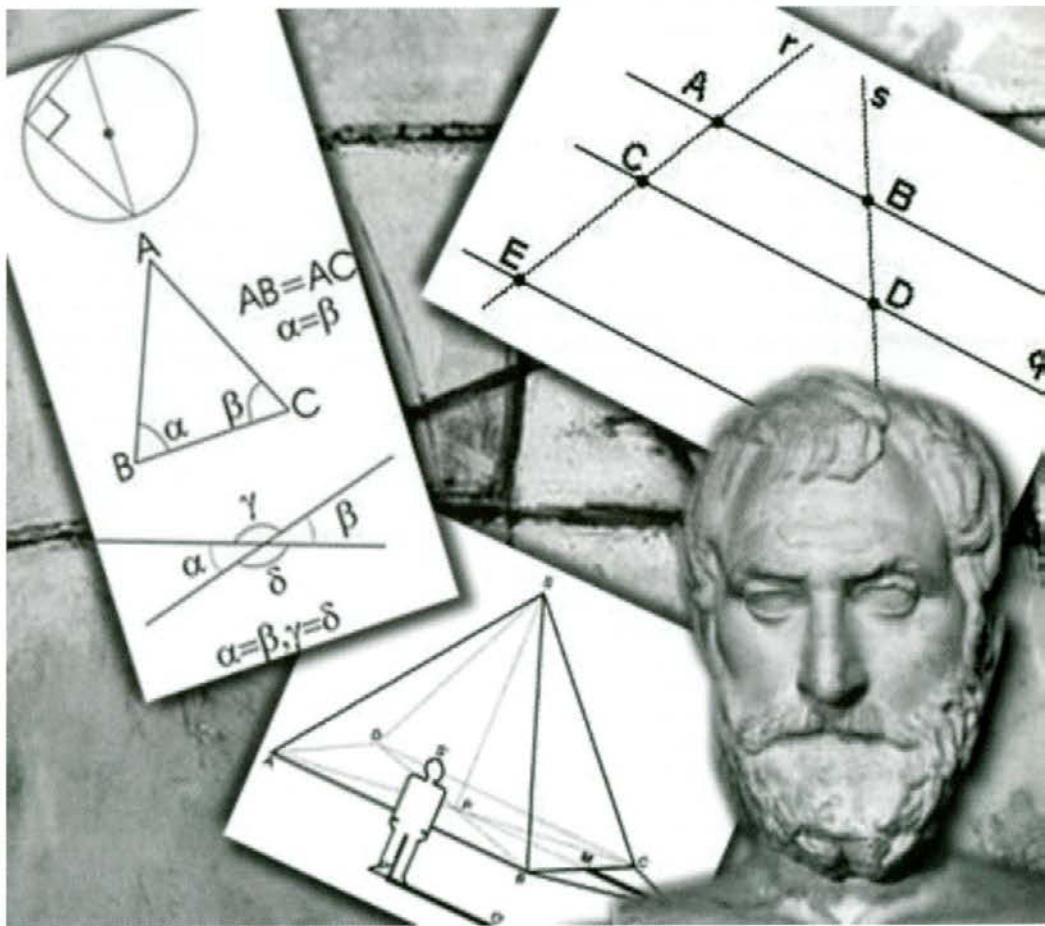
Estetika se ukvarja z naravo lepote, je nauk o lepem in umetnosti (*aistetikos* – čuten; ta, ki apelira na čute).

Etika je nauk o naravnem, o dobrem in zlu, je skupek moralnih principov, načel. Raziskuje temeljne kriterije moralnega vrednotenja.

Filozofska antropologija – antropologija je znanstvena veda o človeštvu (*anthropos* – človek); filozofska antropologija je filozofski nauk o bistvu in smislu človeškega obstoja.

Filozofija zgodovine je filozofski nauk o bistvu, smislu in zakonih zgodovinskega razvoja.

Politična filozofija proučuje temeljna vprašanja oblasti in odnose znotraj neke trajnejše organizirane skupnosti. Ukvarja se s pojmi: država, pravičnost, vlada, pravo, oblast, svoboda ...

(vir: <http://bloccs.xtec.cat/elfiledesclassiques/files/2008/03/tales.jpg>)

¹ Humanizem – kulturno in umetnostno gibanje v renesansi, ki je poudarjalo pomen človeka, njegovega življenja; nazor, ki temelji na spoštovanju človeškega dostojanstva in skrbi za človeka.

Socialni izzivi

Staranje prebivalstva

Polonca Jakob Krejan, univ. dipl. soc. del.

Današnji čas je obdobje velikih družbenih sprememb, ki so v veliki meri posledica razvoja političnih, gospodarskih in prebivalstvenih dejavnikov. Zaradi leta trajajočega zniževanja rodnosti, zmanjševanja smrtnosti oz. daljšega trajanja življenja se posebej v razvitem svetu – in to evropske družbe so – srečujemo s pospešenim procesom staranja prebivalstva ter s spremembami in težavami, ki so s tem povezane. Primerno je, da se posvetim tej temi, ki je zelo obširna, zato bom za začetek za boljše razumevanje naredila splošni pregled, kako je s staranjem prebivalstva.

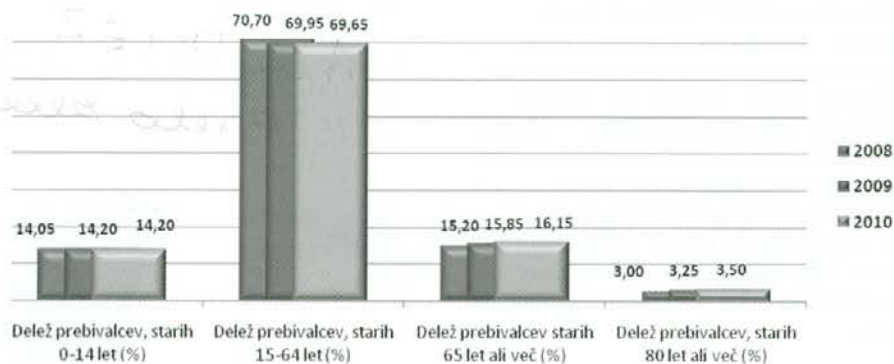
O staranju prebivalstva govorimo takrat, ko se delež prebivalstva nad izbrano starostno mejo (pogosto je to doseženih 65 let) povišuje glede na celotno prebivalstvo. Staranje prebivalstva je tako eden resnih izzivov, pred katerim se je danes znašlo človeštvo. Čeprav so ustrezni kazalniki že vrsto let opozarjali na ta pojav, se moramo zavedati, da »*staranje prebivalstva je tih proces, ki se razvija na dolgi rok in povzroča posledice, ki jih je težko predvideti*« (Antonio Galini) »*Današnji stari ljudje niso takšni kot stari ljudje včerajšnjega dne in so drugačni od starih ljudi jutrišnjega dne.*« (Elizabeth Mullen)

Naraščanje deleža starejšega prebivalstva med prebivalstvom posameznih držav je večinoma posledica demografskega prehoda z visokih na nizke stopnje rodnosti in smrtnosti. Po predvidevanjih bo do leta 2050 prvič v zgodovini število starejših v svetu preseglo število mladih. Še več, po letu 1998 se je ta zgodovinski obrat (v relativnih deležih mladih in starih) že zgodil v številnih razvitih državah sveta. Vsaka deseta oseba je danes že stara 60 let ali starejša; do leta 2050 bo po napovedih OZN toliko star vsak peti človek, do leta 2150 pa vsak tretji. Večino starejših ima trenutno Azija, 54 %, z 22,4 % prebivalcev v tej starosti pa ji sledi Evropa. V Sloveniji se delež otrok (0–14 let) zmanjšuje, povečujeta pa se delež delovno sposobnih (15–64 let) in delež starejših prebivalcev (65 let in več). Delež otrok se je od 1981 do 2009 zmanjšal s 23 % na 14 %, delež delovno sposobnih (15–64 let) pa se je v

istem obdobju povečal s 66 % na skoraj 70 %. Delež starejših (65 let in več), ki je v osemdesetih letih 20. stoletja miroval na ravni 10 %, se od leta 1987 stalno povečuje, sredi leta 2009 pa je že presegel 16 %, delež prebivalcev, starih najmanj 80 let, pa je pri nas obsegal v tem letu slabe 4 %. Po osnovni varianti projekcij prebivalstva Slovenije EUROPOP2008 se bo do leta 2060 delež prvih (65+) povečal na 33,4 %, delež drugih (80+) pa na 14,1 %.

Pričakujemo, da bodo kazalci starostne sestave začeli kazati bistveno slabšanje

Preglednica: Delež prebivalcev po starostnih skupinah v statistični regiji Koroška (2008–2010)

številčnih razmerij med omenjenimi starostnimi skupinami pri nas v drugi polovici naslednjega desetletja. Enak trend je prikazan v preglednici, kjer v razmeroma majhnem časovnem obdobju prikazuje, da delež prebivalcev na Koroškem, starih 0–14 let, razmeroma stoji, delež starih med 15–64 leti pa se je zmanjšal za dober odstotek. Delež prebivalcev, starih 65 ali več let, se je zvišal za odstotek. Zanimivo je, da se delež starih 80 let ali več povečuje, saj se je število toliko starih ljudi od leta 2008 dvignilo za 15,71 %.

Model skrbi za stare ljudi je v Sloveniji določen s tipom sistema blaginje, ki se je izoblikoval v razvoju slovenske družbe v preteklih petdesetih letih (Nagode in idr. 2004: 24). Imenujemo ga lahko državnosocialistični tip sistema blaginje (Črnak Meglič 2000; Kolarič 1993; Kolarič in dr. 2002), v katerem je imela pri zagotavljanju zdravstvenih in socialnovarstvenih storitev za starejše dominantno vlogo država, ki pa je bila usmerjena prvenstveno v razvijanje institucionalnih oblik varstva v javnih zavodih (Nagode in dr. 2004: 24).

V Sloveniji sta v okviru organizirane mreže pomoči staremu človeku ključnega pomena predvsem institucionalno varstvo ter pomoč na domu. Slednja predstavlja obliko pomoči osebam, ki iz različnih razlogov

(invalidnost, starost, kronične bolezni in podobno) ne zmorejo več samostojno opravljati temeljnih življenjskih aktivnosti in potrebujejo ob tem pomoč zato, da lahko ostanejo v svojem domačem okolju in se tako izognejo institucionalnemu varstvu.

V zadnjih desetletjih se je v Sloveniji na področju socialnega in zdravstvenega varstva ter organiziranja socialne varnosti razvila tema dolgotrajne oskrbe ljudi. Namenjena je predvsem ljudem, ki potrebujejo dolgotrajno, organizirano pomoč in podporo drugih ljudi. Lahko

rečemo, da so denarne pomoči na področju dolgotrajne oskrbe v Sloveniji relativno nizke in ljudem z nekoliko višjimi potrebami pogosto ne zadostujejo za ohranjanje samostojnega življenja. V primeru, da oseba potrebuje več kot 20 ur pomoči na teden, je primorana vstopiti v institucionalno oskrbo, ki ima na področju dolgotrajne oskrbe še vedno dominantno vlogo. To predstavlja enega vidnejših problemov ureditve dolgotrajne oskrbe, saj ljudje, ki potrebujejo tovrstno podporo, nimajo na izbiro dovolj različnih in njihovim potrebam prilagojenih (individualizacija) oblik podpore in oskrbe. Toliko o temi staranja na splošno, naslednjič bom podrobneje opisala formalne in neformalne oblike podpore in možnosti, ki jih lahko starostniki koristijo v svojih letih.

Viri:

- Črnak Meglič, A. (2000): Vpliv (tipov) države blaginje na obseg in vlogo neprofitno-volonterskega sektorja v sodobnih družbah: doktorska disertacija. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Nagode, M., Kolarič, Z., Hlebec, V. (2004): Delovanje in vrednotenje varovalno alarmnega sistema za starostnike. *Kakovostna starost*, 7 (1): 21–34.
- Surs, Si Stat – podatkovni portal.
- The Ageing of Populations and its Economic and Social Implications, *Population Studies*, No. 26 (United Nations publication, Sales No. 1956.XIII.6); and *Population Ageing 1999* (United Nations publication, Sales No. E.99.XIII.11).

Windows 7 po praznikih

Zoran Laznik, MCSA

V času praznikov nastane veliko nepozabnih trenutkov, ki jih digitalno fotografiramo ali zabeležimo kot videoposnetek. Vse to z željo, da si bomo ob gledanju digitalnih fotografij in filmčkov kasneje pričarali spomine na lepe praznične trenutke. Prav tako so sedaj časi, ko imamo razna vabila, voščila in najrazličnejše druge dokumente shranjene v računalniku oz. na diskih. Dokler je teh dokumentov še malo in vemo, v kateri mapi je kaj, to še gre, kaj pa, ko se dokumentov nabere in se več ne spomnimo, kje je kateri shranjen? Imamo veliko dokumentov, shranjenih po različnih mapah v računalniku in tudi na zunanjem trdem disku, zato je njihovo upravljanje lahko zelo zahtevno. S starejšimi Windows sistemi je iskanje počasno in zamudno: Je v tej mapi? Ne, ne vidim je. Kaj pa v tej? Tukaj? Mogoče tam ...

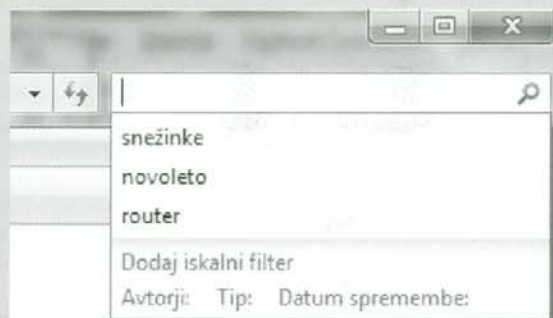
Kako iskati dokumente s pomočjo Windows 7?

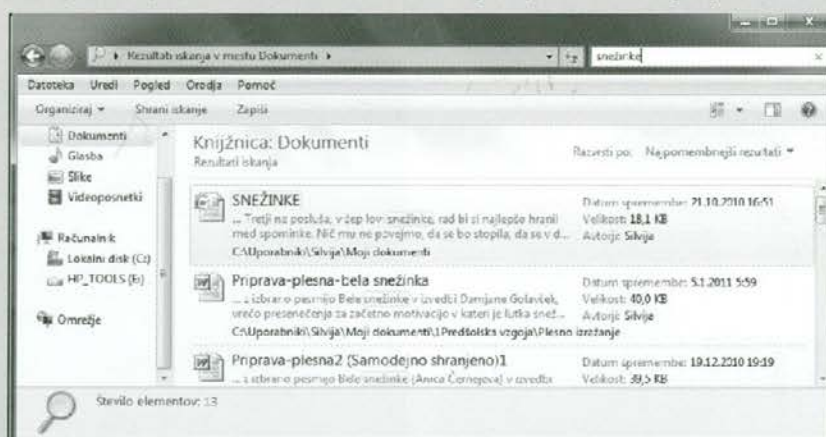
Ni vam potrebno brskati po mapah in menijih. Preprosto kliknete gumb **Start** in vnesite besedilo. Še preden boste končali, bo Windows 7 začel pripravljati seznam programov, dokumentov, slik, glasbe in e-pošte, razvrščenih po kategorijah.

Kako iskati z iskalnim poljem v mapi ali knjižnici?

V mapah in knjižnicah lahko z iskalnim poljem iščete datoteke, fotografije in glasbo ter poglobite svoje iskanje z dodatnimi filtri. Ko menite, da ste našli, kar ste iskali, si lahko dokument ogledate kar v mapi, ne da bi ga sploh odpri. Iskanje je še ena možnost, s katero je delo z Windows 7 hitrejšo in preprostejše.

Danes zgolj redki vse datoteke hranijo na enem mestu. Sistem Windows 7 je zasnovan tudi tako, da omogoča iskanje po računalniku, zunanjih trdih diskih, računalnikih v omrežju in knjižnicah. **Ste se izgubili v množici rezultatov iskanja?** Število rezultatov lahko takoj skrite po datumu, vrsti datotek in drugih uporabnih kategorijah.

Rezultati so razvrščeni po kategorijah, v njih pa so označene ključne besede in delčki besedila, ki jih vsebujejo dokumenti. Tako je iskanje olajšano.

V sistemu Windows 7 lahko preprosto razširimo podokno predogleda, da vidimo, kaj se skriva v mapi.

Knjižnice so nov način organiziranja datotek v sistemu Windows 7. V levem podoknu so štiri knjižnice: Dokumenti, Glasba, Slike in Videoposnetki. Knjižnice so podobne mapam, vendar so drugačne. V knjižnicah ne hranimo datotek, kot jih hranimo v mapah. Namesto tega v njih zbiramo datoteke z različnih lokacij. Torej, ko brskate po knjižnici, morda vidite datoteke z mnogih različnih mest. Pomembno je, da so prav knjižnice mesto, kamor se odpravite iskat datoteke. Knjižnice so privlačne, ker omogočajo preprosto iskanje po več mestih hkrati. Na primer knjižnica Slike kaže tako na mapo Moje slike kot tudi na mapo Javne slike. Tako lahko z enim iskanjem v trenutku najdemo ustrezne slike, ki so na obeh lokacijah. Lahko pa v slikovno knjižnico vključimo še več map iz različnih mest.

Izšla je nova številka revije Odsevanja

Peter Petrovič

Novembra 2010 je izšla, tako kot je bilo načrtovano, nova dvojna številka revije Odsevanja. To je bila druga lanska številka revije, ki jo v sodelovanju z založbo Cerdonis pripravlja in izdaja Društvo Odsevanja iz Slovenj Gradca. Kot je pri tej reviji že nekaj let uveljavljena praksa, najdete v njej poezijo, prozo, dramatiko, tudi prevode, recenzije in popularni "film", ki tokrat ujame v življenjski in predvsem ustvarjalni presek nam vsem znanega gospoda Toneta Gašperja iz Mislinje. Revija je bogata tudi zaradi likovne priloge in opreme, kar tokrat pomeni predstavitev ljubiteljske fotografije na Koroškem. Vsakič novo številko predstavimo tudi na priložnostnem literarnem večeru, ki bo tokrat v januarju, ne zgolj slučajno v mislinjski knjižnici. Ob tej priliki, ko predstavljamo novo številko revije Odsevanja, je potrebno

omeniti še, da revija izhaja neprekinjeno že enaintrideset let, kar je poleg Viharnika še edini tak primer na Koroškem. Lahko torej rečemo, da je revija Odsevanja potrebna, vedno dovolj sveža in predvsem odprta za pišočce; za že uveljavljene kot tudi za mlade avtorje besedil, ki si šele utirajo literarno pot.

Menedžerka in Mirko

Milena Cigler

Foto: Milena Cigler

Kdo je Mirko? Izvedeli boste, potrpljenje! Torej, na idejo, da bi imeli Mirka, sem že zdavnaj prišla. Sosea mi je ponujala, da ga pripelje iz Prekmurja, kjer imajo vikend. Potem je nekega jutra sosod klical: "A ga pripeljeva ali ne, odloči se, midva zdaj greva!" "Raje ne," sem bila neodločna. Saj nimam toliko hrane, da bi ga lahko *fotrala*. "To je pametna beseda!" odvrne sosod in me s tem malo potolaži. Potem sta se odpeljala, meni je bilo pa skoraj žal. Dunja, vnukinja, namreč kar naprej sitnari, da bi ga imeli. Po božični maši pa grem za svojim *kolegom* Jožetom z družinske kmetije. Pa sprašujem, če še imajo tiste male živalce, ki tako hitro dirkajo. "Dva sta pa res še ostala!" pravi.

"Ali bi nam prodali enega?" slišim svoj glas; saj ne morem verjeti, da bom zinila. "Seveda, Dunji ga podarimo za božič!" je bil odločen. In sledil je dogovor, kdaj naj pridemo ponj ali ponjo. No, zdaj je že čas, da povem, za kakšno zverinico gre: gre za vietnamskega prašička. Tega prašička bojda lahko vzgojiš kot psa, da hodi za teboj. Ko smo Dunji povedali, kaj bo dobila, je od veselja skakala v zrak: "Juhuhu, hura, bravo!" In ker je zelo vztrajna, smo na dogovorjeni dan šle vse tri iskat to čudo; s škaflo od čevljev, prepričana sem bila namreč, da je to bitje veliko kot hrček. Ko smo prišli v hlev naših darovalcev, sta nas pričakala vnukinja in vnuk ter njegova prijateljica, okrog njih pa so se podili dokaj veliki plavocrni prašiči in svinjke, ki so

najbolj spominjali na divje prašiče. "O Marija, pomagaj! Tako veliki so! Kam ga bomo pa dali, Martina?" Ona tudi ni vedela odgovoriti, samo strmela je v dirkajoče živali.

"Vse že vemo," nas je prijazno ogovorila Špela. "Naši so šli na Bled! Bomo kar mi *zrihtali*. Ali imate kakšno vrečo zraven?" Sram me je bilo pokazati škaflo za čevlje, zato sem jo hitro skrila v prtljajnik in odkrila na dnu vrečo od ovsa. "Hvala Bogu, imamo!" sem jo dala Špeli in Mihui. Potem se je začel lov za "zverino". "Če bo možki, bo Mirko!" je odločila Dunja in res se je naključilo tako. Po poti smo se menile, da bi lahko bil v tistem delu hleva, kjer je prej stal kozel Rumenko. V hlevu sem nagnala vse koze v bokse, kure v kokošnjak, odprla vrata, Martina pa je slavnostno prinesla božično darilo v hlev. Prikupil se mi je že na začetku, ker se sploh ni drl, niti glasu ni spustil. Zavlekel se je pod

konjske jasl in pasel mulo. Dunja je šla v hišo pripravljat hrano zanj. Kot je videla dedka na kmetiji, je vse sestavine zmečkala in narezala jabolko na vrh. Mirko se ni dotaknil ničesar. Drugi dan pride proti večeru menedžerka Mateja. Midve z Dunjo ravno prihajava iz hleva. Mirko že drugi dan ni jedel in Dunja je zelo razočarana, saj je hrano pripravila po pravilih, kakor to dela deda. Jaz ji kažem z znaki, naj bo vpiččo Mateje tiho o prašiču, saj se njegova nabava ne sklada s finančnim načrtom, ki ga je napravila Mateja za letos. "Pa zakaj Mirko ne je, babi?" se Dunja spozabi, ko me tri srebamo okusno kavico, kot jo skuha Mateja. "Kak Mirko?" se čudi Mateja? "Eh, nič, pri bici so ji kupili morskega

prašička, ki mu je dala ime Mirko!" prehitim Dunjo. In zaprem vrata v dnevno sobo, kjer se igra.

Tretji dan, ko Mirko še vedno ne poskusi hrane, najdem rešitev: peljeva ga na pašnik, kjer je ograda za koze, in tam pokaže, kako zdržljiv mehur ima; lula kar deset minut skupaj, potem se še pokaka in zatem začne šele uživati. Brska pod jeseni zapadlim listjem, grize staro travo in se vrti v krogu od veselja. Midve z Dunjo pa tudi. Drugo jutro Dunje ni doma, je morala v šolo, jaz pa, ko odprem vrata od hleva, ostrmim.

Kokoši stojita pred kokošnjakom, petelin na vrhu ograje, koze slonijo s prednjimi nogami na ograji in z zanimanjem opazujejo dvoboj: koza Sladka se z rogovi zaganja v Mirka, on jo pa z rilcem odriva v zrak. Nasprotnika sta bil kar enakovredna, tako da bi borba še dolgo trajala, če ne bi jaz začela delati reda. Ko Mirko vidi hrano, z mlaskanjem sreba svojo, potem polize še kokošje krmilo in ker je ne more pojesti še kozam, jih skozi železne palice boksa straši z rilcem, da "tulijo" od strahu. "Mirko, kaj si znorel, ajde v pašnik, pa se tam znori!" ga naženem, Dunjo pa kličem v šolo, kaj naj storim z njim.

"Babi, pusti ga, naj se na pašniku zdvija, potem bo pa miren," odgovarja naš bistri otročič, mene pa čaka še dolžnost, da Mateji objasnim, kaj dela Mirko pri nas, saj bova slej ko prej z Martino kam odpotovali in prišla bo potreba po varstvu za živali. Nočem namreč, da Mateja doživi šok, ko naslednjič odpre vrata našega hleva, da nakrmi živali. "Vedno je kakšna nova žival notri!" se razburi vsakič. "Ali ste znorele, ali kaj?!"

**Rešitev praznične
nagradne križanke in
izžrebane nagrajence
bomo objavili v
februarski številki,
rešitve namreč
sprejemamo
do 20. januarja**

Turne smučke

Ivan Rus

Veje so ječale pod težo snega, grobovi so bili zasuti do vrha, tudi nagrobni spomeniki so bili pod snežno odejo. V takšni zimi sem si po skoraj petnajstih letih zopet nadel smuči. Imel sem zdravstvene težave z levim kolenom, ker je prišlo pri operaciji do neke nepravilnosti. Potrebna je bila dolgoletna rehabilitacija. Ker sem se počutil nekoliko bolje, sem poprosil sina Gregorja, da mi posodi svoje turne smuči; hotel sem se malo "preznajiti". Ugodil je moji želji, zato sem si oblekel smučarsko opremo, si nataknil smučke in se spustil po bregu. Nisem še pozabil smučati. Resda nisem izvajal smučarskih veščin tako elegantno kot drugi, vendar peljal sem se. Mahnil sem jo proti Rahtelu in čez dobro uro prispel do kmetije, ki je last ženine sestrčne. Razveselila se je mojega obiska, saj že dolgo nisem bil pri njih. Skuhala mi je klobaso ter dodala nekaj skute in čebule. Razkomotil sem se, ker sem bil ves prepoten. Zgubil sem veliko tekočine, zato sem jo moral nadomestiti z drugo. Prijazna žlahtnica mi je postregla s sadjevcem, ki mi je zelo prijal. Spil sem ga domala pol litra. Nekateri pravijo, da sadjevec ni dober, vendar sta ga po mojem po krivici izpodrinila vino in pivo, in to tudi na kmetih. Noge so mi postale težke. Iti moram, sem si dejal, večeri se že. Izza Kremžarice je pokukala luna. Oblekel sem se in se zahvalil za prijaznost. Nadel sem si turne smučke in se spustil po strmini. Odločil sem se, da se popeljem po celem snegu po poseki. Pred leti je bilo tu smučišče, a so ga zaradi pretoplih zim

opustili. Zraslo je grmovje in že več let ni stopila tja noga smučarja. Drvel sem po zaraščenem bregu in po nekako dvesto metrih vožnje me je vrglo, še sam ne vem, kako, da sem obvisel na vejah z glavo navzdol! Nisem si mogel pomagati. Dolgo sem se trudil, da bi se nekako izmotal z vej in iz grmovja. Kri mi je zalila glavo in že sem pomislil: konec je z menoj! Ali naj dočakam tako nesladen konec? Kot opica na veji? Stemnilo se mi je pred očmi, rešiti sem se poskušal še z zadnjimi močmi. Uspelo mi je prijeto za vezalko in jo popustiti; noga se mi je izdrla iz smučarskega čevlja. Sedaj sem imel eno nogo prosto, z drugo pa sem še visel na veji. Teža mojega telesa je zlomila vejo in telebnil sem v sneg. Ni mi še bilo usojeno, da z glavo navzdol končam življenje na veji. Sedaj mi ni bilo težko odpeti še druge smučke. Ponovno sem se obul, bil sem rešen, sklenil pa sem, da se ne bom peljal naprej. Oprtal sem smučke na rame in se odpravil peš domov.

Po nekaj korakih hoje sem se začel tresti kot šiba na vodi. Sedaj, ko sem dobil bitko s tistim grmovjem, naj bi obtičal v celem snegu! Prešinila me je misel, da bi lahko zmrznil, če bi se pogreznil v sneg in tam obsedel. Kaj bi vnuka brez dedeja? Kdo jima bo pripovedoval pravljice? Z muko sem vstal, noge sem imel težke, kot da mi jih svinec vleče k tlom. Smučke sem pustil kar v snegu, jih bom že drugi dan prišel iskat. Krevsal sem po globokem snegu in ko sem napravil kakih sto korakov, sem se nekoliko umiril in hodil sem lažje. Zaslišal sem zvon pameške cerkve, zvonilo je ave Marijo.

Od tistega dogodka še nisem stopil na turne smučke. Strah je pustil trajne posledice.

Morda bom letos zopet poskusil ...

(Foto: Marjan Turšič)

Zlatko Škrubej

**GOZDNO
GOSPODARSTVO**
SLOVENJ GRADEC D.D.

TRGOVINA
LES

**SPECIALIZIRANA TRGOVINA
ZA OSKRBO GOZDARSTVA**

SLOVENJ GRADEC

Cesta na Štibuh 1

telefon in faks: 02/88 21 620

RADLJE OB DRAVI (Dvorec)

Koroška cesta 68

telefon in faks: 02/88 71 423

Opozorilo

Prijatelja modrjeta o naši prihodnosti, pa reče eden: Če pri sosedu zagori, mu nikar ne teci na pomoč.

- Neumnost! Zakaj ne?
- Lahko te obtožijo dela na črno.

Bolj zoprno

Tone vpraša prijatelja: Kaj je bolj zoprno, kot brati star časopis?

- Ojoj, tega pa ne vem.
- Gledati tretji program TV Slovenije.

Ojoj

Prve dni v letošnjem letu se srečata prijatelja, pa reče eden: Na tisoče Slovencev je letos silvestrovalo na cesti.

- Ojoj!
- Kaj, ojoj?
- Da jih le preveč na cesti ne bo tudi ostalo.

Žalostna prihodnost

Prijatelja politizirata o prihodnosti, pa vpraša eden: Kaj misliš, kakšna država postajamo?

- Hm, ti povem?
- Ja, povej.
- Postajamo država klošarjev z evri!

Zaupanje

Na železniški postaji čakata dva potnika na vlak. Nenadoma se eden obrne in reče:

Ali bi, prosim, malo popazili na mojo prtljago?

- Ali se zavedate, da sem direktor Istrabenza?
- Nič ne de, vseeno vam zaupam.

Opazno

Moški, ki je imel težave s spuščanjem plinov, je tiho ugotavljal: Ko se smeješ, nihče ne opazi tvojega nasmeha. Ko si žalosten, nihče ne opazi tvojih solz. Ampak prdni samo enkrat, pa te bodo vsi opazili.

Pravi modeli

Zvone smeje pravi prijatelju: Naši politiki so res pravi modeli!

- Modeli? Zakaj?
- Še na praznik enotnosti se skregajo.

Posledice

Prijatelja se pogovarjata: Ženi sem kupil knjigo z naslovom Umetnost varčevanja.

- In kakšne so posledice?
- Ne pijem več in ne kadim.

Ne more vedeti

Mladoporočenec se vrne iz službe domov in vpraša ženo: Kaj bo danes za kosilo, draga?

Mladoporočenka odvrne: Kako naj vem, ni še končano.

Vedel je

Poslovneža se pogovarjata.

- Obstaja le en način, da obogatiš na pošten način.
- Kateri?
- Sem vedel, da ti tudi ne veš!

Alpinistični klub Ravne na Koroškem vas vabi na svečano otvoritev nove velike plezalne stene in na dan odprtih vrat. Pridite v torek, 25. 1. 2011, ob 19. uri v telovadnico OŠ Prežihovega Voranca na Ravne. S seboj prinesite športno opremo, saj boste lahko plezalno steno ob navzočnosti naših inštruktorjev preizkusili tudi sami.

Domen Petek,
načelnik AK Ravne

V decembrski številki smo predstavili knjigo notranjskega Korošca Milana Vošanka Gora je kakor ženska. Veseli me, da vas lahko tokrat obvestim, da bo predstavitev knjige ob pogovoru z avtorjem tudi v slovenjgraški knjižnici, in sicer v četrtek, 3. 2. 2011, ob 18. uri.

Vabljeni!

Marta Krejan

Trening medkulturnega dialoga v MKC Slovenj Gradec

Nataša Konečnik Vidmar

V četrtek, 20. januarja, ob 10. uri so v Mladinskem kulturnem centru Slovenj Gradec pripravljajo delavnico z naslovom **Trening medkulturnega dialoga**. Sodobna družba je družba, ki zajema posameznike iz različnih nacionalnih, socialnih, generacijskih in drugih življenjskih okolij. Zavedanje o večkulturnosti današnje družbe pa velikokrat še vedno ne zadošča za vzpostavljanje odprtega dialoga o priznavanju drugačnosti, spoštovanju vrednot in življenjskih slogov različnih kulturnih, etničnih in drugih skupin, ki sobivajo v istem okolju. Potrebno je stopiti korak naprej – od večkulturnosti k medkulturnosti. Delavnica **Trening medkulturnega dialoga** se opira na učenje in vzpostavljanje kvalitetne komunikacije in razmišljanja o drugačnostih, ki jih največkrat povezujemo z etničnimi, socialnimi, kulturnimi in jezikovnimi lastnosti posameznikov. Biti pripravljen na medkulturni dialog tako predstavlja: zavedanje o drugačnosti in njeno sprejemanje brez predsodkov in stereotipov ter vzpostavljanje kritičnega odnosa do informacij v sredstvih javnega obveščanja, ki nam podajajo sliko okolja, v katerem živimo. Na delavnici so bile uporabljene naslednje tehnike: simulacijske igre, igranje vlog, kresanje domislic, vodene diskusije in razprave. Delavnica je bila namenjena vsem posameznikom, ki se bodisi poklicno ali na prostovoljni bazi srečujejo s problemi predsodkov in stereotipov pri svojem delu ter iščejo nove načine za vzpostavljanje kvalitetne in odprte komunikacije v duhu medkulturnosti v okolju/skupini, znotraj katere delajo. Udeleženci so s pomočjo skupinskega in individualnega dela pridobili znanje o novih načinih in metodah dela, ki omogočajo učenje o medkulturnih dialogih, ki so prenosljivi na različna neformalna in formalna okolja. Delavnico je vodila Moira Kobše.

Viharnik

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

Izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d.
Voranečev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

telefon: 02 88 39 480

faks: 02 88 42 684

e-mail: viharnik@gg-sg.si

Direktor:

Silvo Pritrznik

Glavna in odgovorna urednica:

Marta Krejan

Uredniški odbor:

Ida Robnik, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik,
Marta Krejan, Franc Jurač, Brane Širnik

Lektorica:

Marta Krejan, prof.

Naslovnica:

Polonca Jakob Krejan

Oblikovanje in grafična priprava:

Unigraf - Igor Senekovič, s. p., Prevalje

Tisk:

ZIP center, d. o. o., Ravne na Koroškem

Na podlagi mnenja ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je Viharnik proizvod informativnega značaja (tj. tarifne številke 3).

Franc Lampret

1928–2010

V imenu domačih, prijateljev in znancev sem se na pokopališču v Črni in tudi na kakšnem drugem domu miru poslavljaj od marsikaterega pokojnega, a vendar naj rečem, da mi je bilo zadnje slovo eno od najtežjih. Pred več kot tridesetimi leti sem prišel v službo v Črno in moj prvi in najbližji sodelavec, tovariš in pravi prijatelj mi je postal Franci Lampret. Čeprav je bil eden star enainpetdeset let in drugi le enaindvajset, sva se takoj ujela in postala res dobra, odkrita prijatelja in Franci je bil ves čas moj zaupnik.

Še ne dolgo tega sem pisal v eno od slovenskih revij nekrolog za enega od naših sodelavcev in v sestavku sem napisal, da smo imeli takrat v moštvo človeka, katerega ime še danes izgovarjam z veliko začetnico – Franca Lampreta. Nismo ga cenili le zaradi njegovega odnosa do gozda, do sodelavcev, nadvse smo ga cenili zaradi njegovih človeških lastnosti.

V tistih časih pešačenja do gozda in po njem ter ob nepisanih pravilih delitve dela sva si zaupala marsikatero stvar. Tudi za govor ob dnevu slovesa mi ni bilo potrebno iskati nobenih podatkov pri svojcih. Življenje je kot potovanje z vlakom. Ljudje vstopajo in izstopajo. Na začetku poti so prvi potniki starši, sestre in bratje. Od njih pričakujemo in si želimo dolgo skupno potovanje. Včasih se zgodi kaj nepredvidljivega in potovanje, ki ga spremlja veliko lepega, tudi kdo zapusti. Vstopajo pa vedno novi sopotniki. To so znanci, prijatelji, življenjski partnerji in otroci.

Franc je svojo življenjsko pot začel pred dobrimi dvainosemdesetimi leti v osrčju gozdov na Pohorju mami Mariji in očetu Feliks. Bil je srednji izmed treh sinov, imel je starejšega brata Feliksa in mlajšega Stanka. Srečal je veliko tistega, kar sem v uvodu imenoval potovanje z vlakom življenja. Že v rani mladosti so bile to lepote otroškega življenja v prijetni družini. Nadaljevalo se je z manj prijetnim delom poti, ko je svetovna morija prekinila marsikatero mladostniško željo, upanje ali sanje. Zasluga staršev je bila, da je lahko obiskoval zeleno šolo za logarja v Kromberku. Čeprav je bila ta šola oblika dopolnilnega izobraževanja, so iz nje prišli pravi gozdarji z veliko znanja, ljubezni do

gozda in s čutom odgovornosti do dela in ljudi. V izvenzakonski skupnosti se mu je rodila hči Manica, o kateri je veliko in rad pripovedoval. Z dekretom je bila za njegovo delovno mesto določena z gozdom in gozdarsko tradicijo obdarjena Črna. Prijazen fant si je tu našel ogromno prijateljev in znancev in še posebej je bil cenjen na kmetijah, kjer jim je bilo v veliko pomoč njegovo strokovno znanje.

V Javorju je kmalu spoznal lepo in prijazno dekle, Šumnikovo Ivanko, se z njo poročil in srečen zakon sta dopolnila hči Anka in sin Milan.

Poti življenja spremljajo tudi tragedije. Ivanka je zbolela za boleznijo, ki je danes običajno ozdravljiva, takrat pa je bila usodna. Mladi mož in majhna otroka so izgubili največ, najdražjo osebo, mamo in ženo. Dobri prijatelji so jim pomagali prebroditi tudi to krizo.

Včasih se z dogajanjem na življenjski poti poigra usoda, a tokrat so Lampretovi imeli srečo. Franci si je nagovoril mlado dekle iz Šmihela nad Mozirjem, ki jo je v te kraje prineslo delo, ki ga v domačem kraju ni bilo. Čudovita ženska je olajšala bolečino otrok in očeta in pred skoraj petdesetimi leti, le nekaj dni je zmanjkalo, sta si obljubila večno ljubezen. Pridružila sta se še sin Robi in hčerka Stanka. Dobro so se razumeli in navkljub le očetovi plači sta oče in mati vsem omogočila šolanje.

Iz Javorja so se preselili v Črno. Otroci so odrasli in Franci se je pred petindvajsetimi leti upokojil. Vedno več časa je bilo za njegovo veliko ljubezen, knjige. Bil je pravi knjigožer in v domači knjižnici je že zmanjkovalo neprebranih knjig in vnučinja, gimnazijka, mu je iz študijske knjižnice nosila na kupe nove literature.

Frančovo življenje je potekalo v valovih, bilo je lepo in prijazno, a tudi slabo in grdo včasih. Začele so se prve zdravstvene težave za oba zakonca. Ženine težave so se uredile, pri Francu pa je iz majhne, nedolžne ranice nastajal strupen zametek velike bolezni.

Bolezen je dolgo tlela, zadnji mesec pa je izbruhnila v vsej svoji silovitosti. Ni pomagala ne velika volja ne zdravniška pomoč, niti ne velika skrb žene in ne pogosti obiski hčera in sinov. Niso pomagale tolažbe najbližjih vnučinj in vnukov in ne ohrabrujoče besede prijateljev. Prišlo je do nekega kraja, roba in Franc ne bo več fizično prisoten, bomo pa še vedno veliko govorili o njem, o njegovi dobroti, poštenju, ljubezni do gozda, ljudi in knjig.

Na željo svojcev bi se rad še posebej zahvalil za nesebično pomoč zdravnici Ani Fajmut za zdravljenje Francija. Pomoč domačim ni pomenila le opravljanja zdravniškega poklica, temveč veliko več.

Janez Švab

Maks Vončina

16. september 1935–30. december 2010

"Zahod žari, temà je že povsod,
nad črnim gozdom zvezda trepeta;
grmovje, lesa belkasta stezà ...
Že marsikdo je v mraku hodil tod
in zdaj ne hodi tod in ne drugod."

... so besede pesnika Janeza Menarta, s katerimi smo se poslovili od našega dragega gospoda Maksa Vončine.

Izguba ljudi, ki smo jih spoštovali, cenili in jih imeli radi, nas vedno znova preseneti, razžalosti in ovije v razmišljanje o smislu življenja, o našem poslanstvu in kakovosti medčloveških odnosov. Delavnost, predanost, poštenost, široka družbena aktivnost, posluh pomagati drugim, strpnost in srčnost je nekaj besed, s katerimi tisti, ki so z njim delali, opišejo gospoda Maksa. To so pravzaprav besede, ki opisujejo ljudi z lastnostmi, ki so cenjene, vedno bolj iskane, a vendar na tem krutem globalnem planetu vedno redkeje najdene. Zato z odhodom takšnih ljudi ne izgublja le družina, temveč vsa skupnost.

Gospod Maks je bil rojen Mislinjčan. Kot univ. dipl. inž. gozdarstva je svojo poklicno pot pričel na Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec leta 1963. Tu je najprej sodeloval pri projektiranju gozdnih prometnic, nato pa je prevzel vodilna mesta – od vodje Gozdarskega obrata do direktorja TOZD-a Gozdarstvo in Obrata za kooperacijo na območju celotne Mislinjske doline. Leta 1978 so ga imenovali za predsednika izvršnega sveta občine Slovenj Gradec. Po končanem mandatu je bil do leta 1991 direktor Tovarne ivernih plošč v Otiškem Vrhu. V zadnjem obdobju svoje službene poti je vodil žagi v Mušeniku in Otiškem Vrhu ter se kot direktor žage v Mislinji v letu 1997 upokojil.

Med Starotržane se je z družino priselil na začetku sedemdesetih let. Kmalu se je vključil v delo takratne Krajevne skupnosti Stari trg, kjer je opravljal različne funkcije. Dva mandata je bil predsednik Zbora krajevnih skupnosti pri Skupščini občine Slovenj Gradec, med letoma 1998 in 2006 pa predsednik četrtne skupnosti Stari trg-mesto. V Starem trgu je deloval v številnih društvih:

Športnem, Gasilskem in Kulturnem društvu, sodeloval je pri aktivnostih Rdečega križa. Bil je član Zveze borcev, Društva upokojencev Slovenj Gradec in zelo aktiven v Lovski družini Slovenj Gradec.

Zadnja leta ga je pestila bolezen, a se je vseeno, kolikor je bilo mogoče, udeleževal prireditvev v četrtini skupnosti. Na mene osebno je naredil vtis z zelo spoštljivim odnosom do soproge, predvsem pa se ga bom spominjala, kako je ob večerih z avtom h Končnikovim pripeljal ženo Marjano in psička, ki nas je vse, ki tam dobivamo mleko, glasno pozdravljal skozi šipe avtomobila.

Gospod Maks, vsi ki v Starem trgu nadaljujemo vaše delo, se zavedamo, da je pred nami težka odgovornost, da bomo skozi svoje aktivnosti verodostojno ohranjali lep in trajen spomin na Vas.

V svojem imenu, v imenu sveta četrtne skupnosti in vseh Starotržanov ter v imenu MO Slovenj Gradec izrekam družini: ženi gospe Marjani, hčerkama Simoni in Darji, sinovoma Marku in Samu ter ostalemu sorodstvu iskreno sožalje.

Tatjana Krejan Košan

Spomin

24. januarja mineva dve leti žalosti, odkar nas je za vedno zapustil nadvse dober in skrben mož, oče in dedi

Anton Pavlič

1. junij 1946–24. januar 2009

Njegove tople besede še vedno zvenijo v naših srcih, zavedamo pa se tudi, da so to lepi spomini na našega moža, očeta in dedija Toneta, ki ga več ni med nami.

Hvala vsem, ki se ga spominjate, postojite ob njegovem grobu, mu naklonite lepo misel ali prižgete svečko.

Marti Orter

9. julij 1941–13. december 2010

V dneh, ko smo si v poslednjem mesecu leta že šepetali želje o sreči in zdravju, je plahnelo upanje najbližjih, da bi dragi ženi in mami Marti Orter zahrbtna bolezen še prizanesla. Boleče tavanje med bolnišnico in domom je Marto in njenega moža Ivana že prikrajšalo za prelepe trenutke zlate poroke, saj je lani, 19. novembra, poteklo petdeset let, odkar sta si pred oltarjem prisegla večno zvestobo. V ponedeljek, 13. decembra, pa je Martino agonijo doma prekinila smrt in v žalost odela Razbornikovo domačijo.

Na Vaukanovi domačiji v Mali Mislinji je 9. julija 1941 mama Marija povila hčerkico Marto. Skromnosti jo je učilo že otroštvo, saj so leta vojne in še lep čas po njej ljudem na kmetijah skopo rezala kruh. A rasla je ob kmečkih opravilih, vzljubila travnike in polja in ostala kmetovanju zvesta za vse čase. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskovala v Mislinji, je zato ostala kar doma. Vrtela se je okrog mame ob vseh gospodinjstvih opravilih, ob delu in igri pa se je navezala na sestro Polonco in brata Zdravka. Ob vsej pridnosti pa je nesrečnemu dekletu zdravje ponagajalo že pri petnajstih letih. Lep čas je potekalo okrevanje, a se je Marta vendarle pozdravila. Ob mlademu Ivanu ji je veselo zaigralo srce in ljubezen je okrepila tudi njeno voljo do življenja. Ko sta v nepozabnem novembrskem dnevu pred petdesetimi leti pred oltarjem dahnila da, sta presrečna mladoporočenca zaživela na Martini domačiji. Po letu dni zakonskega življenja je njun kotiček postala hiša v Stražah, ki so jo Marti podarili starši. Razumevanje moža ji je nudilo utego ob bridki preizkušnji, ko je umrl njun prvorojenec. Materinsko srečo so ji povrnila in jo navdala s toplino rojstva sinov Simona, Egidija in Danila. Z Ivanom sta se veselila slehernega joka novorojenca in otroško čebljanje je bogatilo njuno zakonsko harmonijo. Ko je družina po desetih letih zaživela na Ivanovi domačiji, na Razbornikovem, je Martina pridnost zagorela še z večjim žarom. Ob kmetovanju je spretno in predano gospodinjila. Po dobrem kruhu in pecivu so jo poznali daleč naokrog. Nasmejana in vesela je

bila, kadar sta z možem pohitela na srečanje, zabavo ali na izlet. V aktivu žena pri Društvu upokojencev Mislinja je bila vsa leta zelo aktivna. Ker je bila vselej pripravljena pomagati, so bila njena vrata za aktiviste RK vedno odprta. Njen prosti čas so bogatili tudi meseci gobarjenja. Takrat v tavanju za očarljivimi klobučki nikakor ni izgubljala časa. Da se je lahko razdajala otroškim glavicam, je skrbelo šest vnukov. Njihovih obiskov se je vedno razveselila. Žal pa je Marti v lanskem novembru prerano ponovno ponagajalo zdravje. V slovenjegraški bolnišnici so preiskave pokazale, da je zahrbtna bolezen pokazala zobe. Kar dve operaciji v Ljubljani je prestala, iskanje pomoči je potekalo med bolnišnico in domom. Doma je zanjo predano skrbel mož Ivan, po svojih močeh so ji lajšali boleče trenutke otroci. V poslednjih dneh leta se je hvaležno ozirala po obrazih svojih dragih. Med njimi jo je v ponedeljek našla smrt. Dva dni kasneje, v sredo, 15. decembra, jo je na poslednji poti do groba na šentiljskem pokopališču pospremila množica pogrebcev.

Marijan Križaj

Veronika Knez

1915–2010

Pravijo, da pokrajina značajsko oblikuje ljudi. Znani slovenski pisec opisuje Korošce kot ljudi, ki sta jim dobrohotna popustljivost in mehkoba eni od osnovnih lastnosti. V primerjavi z ostalimi Slovenci smo dokaj redkobesedni, vendar nam ostali tega ne štejejo za slabost. Torej, mehkoba in redkobesednost sta vrlini, značilni za Korošce, in Veronika Knez je bila ravno takšna. Mehka in redkobesedna.

Veronika Knez se je rodila na lepi, sončni, prijazni in z gozdom obdani Vesevkovi domačiji na Ludranskem vrhu v neposredni bližini matere slovenskih dreves, Najevske lipe. Na veliki kmetiji se je prve dni leta 1915 rodilo dekle. Dali so ji lepo ime, Veronika. Eden od obeh bratov, Pavli, je na domači kmetiji ostal za gospodarja, Milan se je poročil na sosednjo Najevnikovo kmetijo, Veronika pa se je pri petindvajsetih priženila na kmetijo pri vhodu v Črno, k Cvelberju. Bilo je to v času tik pred pričetkom svetovne morije, leta 1940. Velika Cvelberjeva kmetija je potrebovala in dobila gospodinjino po meri. Delovno in gospodarno. Kmalu se je mladima dvema pridružil dojenček, ki je živel le šest mesecev. Oče in mati nista obupala. Kmalu sta na svet privekala dva mala korenjaka, Rok in Franc, in obstoj velike kmetije je bil zagotovljen. Obstoj ni skalila niti tragika v letu 1962, ko je v nesreči umrl mož in oče, ali tri leta pozneje, ko je umrl še Veronikin tast. Gospodinja je zbrala dovolj moči in skupaj s sinovoma vodila kmetijo. Fanta sta odrasla in si v Javorju našla dekleta. Klavževe hčerke so postale žene Cvelberjevih sinov.

Franc je prevzel upravljanje kmetije, Rokova družina pa si je na domači zemlji zgradila hišo. Življenje na Cvelberjevi kmetiji je bilo in ostaja pojem dobrega razumevanja med brati in sestrami.

Na tej kmetiji sem imel kot gozdar kar precej opraviti in sem te njihove medsebojne sestrške, bratovske in prijateljske vezi dobro spoznal. Prav zares težko najdeš kje druge takšno medsebojno razumevanje. Še posebej je njihova sloga prišla na površje ob poškodbi matere Veronike, ki si je pred dvajsetimi leti

zlomila nogo in od takrat je praktično vse dni preživela v postelji. Zanje so skrbeli vsi Cvelberjevi, in čeprav ni imela navade stokati, je tudi ona imela svoje dobre in slabe dni. Navsezadnje je bilo potrebno bici pomagati tako pri hranjenju kot pri vsakodnevni negi. Morda še najbolj z besedami tolažbe in upanja. Tu so bili Cvelberjevi pravi. Pri postelji bolne matere in bice so se znašli prav vsi: sinova, snahe, vnukinje in vnuki in v zadnjem času tudi pravnukinje in pravnuki.

Veronika Knez je to cenila in odšla mirno, kot bi svojim najbližjim želela reči: "Ljubi moji, povedala bi vam rada le to, da sem vam hvaležna za vse."

Janez Švab

Marija Slivnik

15. april 1932–26. oktober 2009

Silvester Slivnik

26. december 1922–17. oktober 2010

Zahvala

Franc Gaberšek

31. julij 1926–16. november 2010

"Skozi vrata rojstva pridemo v to deželo prebivat, skozi vrata smrti gremo v neznano večnost počivat."

M. Slomšek

Iz dna srca cenimo pomoč vseh tistih, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, in se jim zahvaljujemo: sestram in zdravnikom v Bolnišnici Slovenj Gradec za njihov trud, snaham Mariji in Maruši za pomoč in skrb na domu, sosedom in prijateljem za izrečeno sožalje in podporo, župniku Gabrijelu Knezu za lepe besede, pevcem in praporščakom za lep pogrebni obred. Hvala vsem, ki so se prišli posloviti od dragega dedija Franca.

Iskrena hvala vsem za darovane maše, cvetje, sveče in za denarni prispevek. Naj na njegovem grobu nikdar ne ugasne lučka, ki bo v naših srcih osvetljevala najlepše spomine nanj.

Njegovi žalujoči: žena Hedvika s sinovoma Milanom in Jožetom, hčerke Mimika, Anica, Zalika in Jožica, sin Franc, snahi Marija in Maruša z družinami

Ob boleči izgubi mame in očeta Marije in Silvestra Slivnika se vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem najlepše zahvaljujemo za izrečeno sožalje ter darovane sveče in svete maše.

Iskrena hvala zdravstvenemu osebju in patronažni službi za pomoč, gospodu župniku za opravljen obred in svete maše in govornikom Francu Knezu in Ivanu Glasenčniku za govor ob slovesu.

Žalujoči otroci: Zlatka, Silva, Marjana in Jožica z družinami ter Dragica

Franciška Logar

1934–2010

Tiho odpade list,
ostane radostno upanje v novo vzklitje.
Ko se ustavi srce, obmolkne vse,
ostaneta le tišina in večna bolečina.

V mrzlem decembrskem torku se je po naši fari razširila žalostna novica, da je na svojem domu po kratki in hudi boleznini prenehalo biti dobro srce Franciške Logar, Vahtarjeve Fanike. Smrt je vedno prerana, še posebej ko poseže v družino, med prijatelje, znance ali sosede. Odšla je tja, kjer ni ne trpljenja ne bolečin.

Življenje ji je steklo 11. februarja leta 1934 na Vahtreji kmetiji v Grajski vasi, kjer je odraščala v številni družini. Življenje v takšni družini pa ni prinašalo le radosti v igri sestra in bratov, temveč tudi trdo delo. Komaj je malo odrasla, že se je nad deželo zgrnila druga svetovna vojna.

Kljub temu da so jo težka vojna in povojna leta prikrajšala za lepo otroštvo in brezskrbno mladost, je bila Fanika zmeraj vedrega obraza in vesele narave in je z delom pomagala povsod, kjer je bilo treba. Veliko je bilo dela doma, pa še v tavrhu je bilo potrebno hoditi. Medtem si je našla službo v takratni Kmetijski zadrugi Slovenj Gradec, kasneje pa v Novi opremi, kjer je delala vse do upokojitve.

Leta 1963 se je poročila z Logarjevem Pepijem. Oba navajena trdega dela sta ob skromnih dohodkih kmalu zgradila hišo in ustvarila varen in topel dom svojim otrokom, ki so ju osrečili: Mirko, Jožek, Marjan, Franjo in Darja. Vsi so postali samostojni, delovni in pošteni.

Posebno vesela sta bila vnukov, ko sta jih razvajala in se veselila njihovega uspeha pri šolanju. Ko je Faniki pred petimi leti umrl mož, so bili vnuki deležni njene še večje ljubezni. Bila je dobra mati in babica, za vsakega je imela čas in dobro besedo, pa dobrote, ki jih je znala pripraviti in ponuditi vsakemu.

Kljub temu da ji je bila življenjska pot postlana bolj s trnjem kot z rožami, je za vsakogar našla prijazno besedo in topel nasmeh ter bila pripravljena pomagati sočloveku v stiski.

Zato je sodelovala v gasilskih vrstah Stari trg, kamor je vstopila že 26. decembra 1950 in je tudi leta 1962 končala šolo za nižje častnike v Medvodah. Vseskozi je bila aktivna in dobra nižja častnica. Prejela je vrsto priznanj, med njimi tudi plaketo veteranke in značko za 50 let dela v gasilstvu. Gasilci jo bomo v svojih vrstah zelo pogrešali, saj je bila velika vzornica v ženskih vrstah.

Prav tako je bila dejavna tudi pri Rdečem križu, bila je redna krvodajalka, sodelovala je v Kulturnem društvu Stari trg in v Društvu invalidov. Rada je hodila v cerkev in jo dolga leta pomagala krasiti.

Za vsa ta dobra dela se ti, draga Fanika, danes še zadnjič iz srca zahvaljujemo! Počivaj v miru!

Ohranili jo bomo v lepem in trajnem spominu!

Ni večje bolečine
kot v dnež žalosti
nositi v srcu
srečnih dni spomine!
(Dante)

ZAHVALA

Ob prezgodnji smrti naše drage mame, babice, sestre in tašče se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam z besedami sožalja lajšali bridke bolečine, darovali cvetje, sveče in svete maše. Hvaležni smo duhovniku Gabrijelu Knezu za obredno svečanost, cerkvenim pevcem ter pevskemu zboru Ksaver Meško s Sel in dr. Hartmanovi za nesebično nudeno medicinsko pomoč. Zahvala Gasilskemu društvu Stari trg za udeležbo pri pogrebni slovesnosti in vsem prisotnim gasilkam in gasilcem.

Vsi njeni: otroci Mirko, Marjan, Franjo in Darja z družinami, sin Jože in ostalo sorodstvo

Srebro, odlična investicijska priložnost

Bernarda Dretnik,
samostojna premoženjska svetovalka

Domači in tuji mediji nas dnevno obveščajo o največji svetovni krizi po letu 1929, mednarodni priznani analitiki pa medtem napovedujejo novi val, ki naj bi na finančnih trgih povzročil dodatne, še večje težave. V tako ekstremno negotovi svetovni finančni situaciji je dovolj razlogov, da vsak resno razmisli o zaščiti svojega premoženja, da vsaj del premoženja, zaradi boljše optimizacije in zaščite, prerazporedi v plemenite kovine, predvsem srebro. Glede na to, da za relativno malo denarja dobimo precejšnjo količino srebra, se kaj hitro pojavi vprašanje njegovega shranjevanja. Premoženjski svetovalci v zadnjem času vse pogosteje priporočamo, da ga vlagatelji shranijo na drugem najvarnejšem mestu za hranjenje plemenitih kovin na svetu v St. Gotthardu v Švici. Eden od razlogov, zakaj se ljudje težje odločajo za nakup srebra, je tudi ta, da je srebro zelo težko shranjevati. Za relativno malo denarja namreč dobimo kar precej velik kos srebra, ki pa ga je zelo težko varno hraniti doma. Najugodnejši nakup dosežemo pri velikih, 15-kilogramskih srebrnih palicah, ki se hranijo v že prej omenjenem najbolj varovanem brezcarinskem trezorju St. Gotthard v Švici. Dodatna prednost je nakup velikih srebrnih palic, saj so proizvodni stroški pri velikih palicah približno 10 odstotkov nižji kot pri manjših. Poleg tega pri hranjenju srebrnih palic v brezcarinskem trezorju stranka kupi srebro brez DDV-ja, kar pomeni, da dobi za to toliko večjo količino srebrnih palic.

Na kakšen način je v St. Gotthardu poskrbljeno za varnost srebra?

Švica je bila v zgodovini vedno varna država za hranjenje osebnega premoženja. Srebrne palice v strogo varovanem brezcarinskem trezorju St. Gotthardu se vedno hranijo v imenu stranke. Stanje v trezorju nadzoruje mednarodno priznani neodvisni revizor, ki registrira vsako spremembo pri hranjenju. Poleg tega pa so vse srebrne palice še dodatno zavarovane pri zelo priznani mednarodni zavarovalnici. Stranka lahko svoje palice kadar koli proda in dobi izplačilo, lahko pa zahteva izplačilo v srebrnih palicah. Realizirani dobički pri prodaji srebrnih palic so po zakonu oproščeni davka. Zagotovo je kakršen koli dvom o tem, če je srebro strank na varnem, povsem odveč.

Zakaj naj bi se fizične osebe raje odločale za nakup srebra kot zlata?

Srebro ima v prihodnjih petih letih veliko boljši potencial rasti cen kot zlato. Srebro ima namreč kot kovina najboljše lastnosti (je najboljši toplotni prevodnik, ima najmanjše trenje, najboljšo odsevnost itd.), zato ne preseneča, da se v več kot 1.300 patentiranih industrijskih procesih porabi skoraj 70 odstotkov

letne proizvodnje srebra. Trenutne poznane rezerve pri trenutni porabi srebra bi tako zadostovale za dvanajst let. Zaradi tega iz dneva v dan naraščata priljubljenost in zanimanje za različne naložbe v srebro, kot so naložbene palice, srebrniki, delnice, ETF skladi, vzajemni skladi, certifikati itd.

Najboljša naložba v plemenite kovine je zagotovo v fizični obliki. Zgodovinsko gledano je namreč srebro v primerjavi z zlatom trenutno močno podcenjeno, kar pomeni, da za svoj denar dobimo veliko več srebra.

Zaključim naj s citatom Theodorja Butlerja, vodilnega svetovnega analitika za srebro: "Tukaj imamo življenjsko pomemben material, poznan vsem ljudem že cel čas, ki dobesedno izginja pred našimi očmi, nad in pod zemljo. Je material, od katerega sta odvisna naše moderno življenje in naraščajoč življenjski standard. Je nujno potrebna, čudežna kovina. Temelji pri srebru so tako močni in prepričljivi, da si jih ne bi mogel izmisliti, četudi bi si jih poskusil. Se vam ne zdi dobro, da bi ga zato morali imeti nekaj tudi sami?"

Iz Pekla smo prišli ...

Marta Krejan

S spodbudnimi besedami in optimizmom je večerjo "požegnal" naš direktor Silvo Pitržnik

Iz jame Pekel namreč. Druga januarska sobota je bila za zaposlene v Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec in povezanih družbah oz. podjetjih dan za druženje, zabavo in tudi za izobraževanje. No, slednjega je bilo malo manj, kar se za tovrstne dogodke tudi spodobi. V Levcu pri Celju se nas je okoli sto "GG-jevcev" zbralo v Lesnem centru Štajerles, kjer smo si ogledali trgovino in konstruktivno ali zgolj prijateljsko poklepetali, zatem pa nas je s svojimi v popolni temi skritimi zakladi očaral sam Pekel. Nisem ravno človek za podzemlje, kar nekaj jam sem si tudi že ogledala in kljub njihovi lepoti me ni pretirano mikalo iti še v kakšno, toda tale me je navdušila. Morda tudi zato, ker je tako blizu nas in ker se zdi, da taka jama nekako ni ravno značilnost teh krajev ... Pogostitve, glasba ali humor na tak ali drugačen način so bili spremljevalci vsega, kar se je ta dan dogajalo, tako da nihče ni niti pomislil, da bi mu lahko bilo dolgčas. Da okusne večerje niti ne omenjam ... Vsekakor je bil to zaključek leta, kot se *šika*, za kar se lahko zahvalimo tudi Samu Foltinu, ki je vse skupaj organiziral!

Glasovi komornega moškega pevskega zbora s Ptuja so v jami zveneli prav svečano

Naša četica koraka ...

Naši fantje

Jama obiskovalca nikakor ne pusti ravnodušnega

Žal objektiv fotoaparata ni dovolj velik,
da bi ujel vse udeležence hkrati

Zbrali smo se v Levcu in
si ogledali trgovino Štajerles

Božički ...
Khm khm!

**ZAVARUJTE
SVOJE PREMOŽENJE
NA NOVO VREDNOST!**

ZM
ZAVAROVALNICA MARIBOR

OPA

PREMOŽENJSKO ZAVAROVANJE
Z OSEBNO IN PRAVNO ASISTENCO
NA NOVO VREDNOST

080 19 20 • www.ZavarovalnicaMaribor.si